Programmabegroting 2024

Samenwerken aan veiligheid.

VEILIGHEIDS REGIO BRABANT-NOORD

Uitgave en redactie
Veiligheidsregio Brabant-Noord, datum 29 juni 2023

Meer informatie
www.vrbn.nl

In Veiligheidsregio Brabant-Noord wonen, werken en recreëren ruim 650.000 inwoners in 11 gemeenten. Binnen deze veiligheidsregio werken brandweer, GHOR, meldkamer en gemeenten samen op het gebied van risicobeheersing, brandweerzorg, crisisbeheersing & rampenbestrijding, bevolkingszorg en geneeskundige hulpverlening in de regio.

Voorwoord

Geacht bestuur,

Hierbij bieden we u de programmabegroting 2024 aan. Met deze programmabegroting ronden we de beleidsperiode ’20-‘23 af. Deze programmabegroting bevindt zich in een bijzondere positie omdat we hierin het huidige beleidsplan afhechten en tegelijkertijd is het nieuwe beleidsplan nog in ontwikkeling. De ambities van het nieuwe beleidsplan zijn al wel verkennend besproken met het bestuur en daar kunnen we deels al op anticiperen.

In de Kadernota 2024 hebben we u als deelnemende gemeenten om extra structurele middelen gevraagd. Dit was onontkoombaar als we de lijn van het beleidsplan ’20-‘23 willen voortzetten. De Kadernota is op 23 maart jl. vastgesteld. De ingebrachte zienswijzen van de gemeenteraden zijn betrokken bij de besluitvorming over de kadernota. In deze begroting zijn de definitieve indexcijfers opgenomen, zoals deze door de centrumgemeenten ’s-Hertogenbosch en Tilburg zijn doorgegeven. De begroting 2024 bevindt zich binnen de kaders van de Kadernota 2024.

Zoals vermeld in de kadernota hebben we gezamenlijk geconstateerd dat de huidige (landelijke) ontwikkelingen sneller gaan en om veerkracht en wendbaarheid vragen, van ons en onze partners. Dit zien we op verschillende vlakken terug. Zo zagen we dat tijdens de coronacrisis maar ook tijdens de Oekraïne- en vluchtelingencrisis, dat de veiligheidsregio de coördinatie en afstemming met haar partners heeft gefaciliteerd. We hebben met elkaar mooie inspanningen geleverd in deze crises. Ik ben dan ook trots op de resultaten daarvan voor onze regio en de inzet, tijdens moeilijke tijden, van alle partners. Als we terug kijken kunnen we de enorme meerwaarde van een veiligheidsplatform en goede informatiepositie constateren. We zien dat landelijk het tempo wordt opgevoerd op het gebied van crisisbeheersing en informatievoorziening. Het Rijk speelt nadrukkelijk in op deze ontwikkeling en heeft hiervoor ook middelen beschikbaar gesteld (BDUR-gelden).

Daarnaast zien we ook dat de contourennota, die de versterkingen voor crisisbeheersing en brandweerzorg duidt voor de komende jaren, voorsorteert op verdere impulsen binnen brandweerzorg. Wij zullen naast de versteviging van Crisisbeheersing ook in onze toekomstbestendige brandweer en vakbekwaamheid moeten gaan investeren. De brandweer kampt met een opleidingsvraagstuk waarbij minder mensen kunnen instromen dan dat er uitstromen. Ook zien we dat het meer behoefte gestuurd werken – op het gebied van vakmanschap – leidt tot een groter beroep op de vakbekwaamheidsorganisatie. In de kadernota is het belang voor de versterking hiervan al aangestipt.

Tot slot komen de hoofdpunten voor het huisvestingsplan ‘24-’27 hier aan de orde en leest u de gevolgen daarvan voor 2024 in deze programmabegroting.

Met vriendelijke groet,
Namens het Dagelijks Bestuur van Veiligheidsregio Brabant-Noord,

drs. J.M.L.N. Mikkers
Voorzitter Veiligheidsregio Brabant-Noord

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave 4
Samenvatting 5
1. Programma Veiligheid 7
1.1 Crisis en Multi 8
1.2 Brandweer 13
1.3 Bedrijfsvoering 17
2. Verplichte paragrafen 24
2.1 Bedrijfsvoering 24
2.2 Financiering 26
2.3 Weerstandsvermogen en risicobeheersing 29
2.4 Onderhoud kapitaalgoederen 32
2.5 Verbonden partijen 32
2.6 Openbaarheidsparagraaf 34
3. Financiële begroting 36
3.1 Overzicht van baten en lasten 37
3.2 Kaders totstandkoming begroting 40
3.3 Gemeentelijke bijdrage 2024 42
3.4 Incidentele en structurele lasten en baten 43
3.5 Financiële positie 44
Bijlagen 45
Bijlage 1: Begroting naar hoofdkostensoort 46
Bijlage 2: Investeringen 50
Bijlage 3: Reserves en voorzieningen 52
Bijlage 4: Leningen 53
Bijlage 5: Overige technische uitgangspunten 54
Bijlage 6: Lijst van veelgebruikte afkortingen 56

Samenvatting

Het jaar 2024 is het eerste jaar van de nieuwe beleidsperiode 2024-2027. Ten tijde van het opstellen van deze begroting is dit nieuwe beleidsplan nog niet gereed. In juli 2022, aan de vooravond van de nieuwe beleidsplanperiode, hebben we samen met het bestuur gesproken en nagedacht over de ontwikkelingen en de invloed ervan op Veiligheidsregio Brabant-Noord (VRBN). De koers die we de afgelopen jaren aangehouden hebben was goed. We gaan deze ingeslagen nu verder uitzetten.

De begroting 2024 gaat derhalve in op de bestendiging van het Beleidsplan ‘20-‘23. Daarbij ligt de focus op de opdrachten Informatievoorziening binnen de veiligheidsregio en Vakmanschap/paraatheid bij de brandweer. Ook staan we stil bij de hoofdpunten van het nieuwe Huisvestingsplan ’24-’27.

Actuele ontwikkelingen

Een belangrijke actuele ontwikkeling is de constatering dat het fundament van de veiligheidsregio’s moet worden versterkt, gezien de langdurige en bovenregionale crises in de praktijk. Deze versterking richt zich nu voornamelijk op het gebied van crisisbeheersing, inclusief de informatiepositie. De veiligheidsregio’s krijgen hier vanuit het Rijk extra middelen voor (in totaal 83 miljoen extra, te verdelen over de 25 veiligheidsregio’s). Voor de aanwending van deze extra middelen zijn ook kaders meegegeven vanuit het Rijk en het Veiligheidsberaad. Wij willen de extra BDUR-middelen voor de versteviging van de informatiepositie inzetten voor het borgen en het verder ontwikkelen van informatiegestuurde veiligheid (gericht op o.a. risicomonitoring en –analyse; zicht op risico’s). Komende tijd maken we nadere plannen voor het versterken van onze crisisbeheersing en dus ook voor de besteding van de extra BDUR-middelen, die daaraan gekoppeld zijn.

Informatievoorziening

Informatie speelt een steeds belangrijkere rol in het dagelijks leven. Dit biedt veel mogelijkheden, maar brengt ook toenemende risico’s met zich mee. Zowel het beschikbaar hebben van informatie en daarmee ook digitale weerbaarheid wordt steeds belangrijker. Als veiligheidsregio hebben we daarin een opgave. Door het combineren van kennis en informatie kan er snel en adequaat worden ingezet op risico- en crisisbeheersing en versterking van de brandweerzorg.

De eerste stappen hiervoor zijn gezet, maar voor de doorontwikkeling van informatievoorziening in het kader van informatie-gestuurd werken en informatie-gestuurde veiligheid is het randvoorwaardelijk om een versnelde inhaalslag op de beschikbaarheid van personeel en middelen uit te voeren en om daarnaast een basisinformatievoorziening neer te zetten en te onderhouden. Dit alles vraagt een flinke financiële impuls, die met de Kadernota 2024 is gerealiseerd.

Vakmanschap en paraatheid bij de brandweer

Bij de brandweer wordt verder ingezet op het organiseren van een toekomstbestendige brandweer met gemotiveerde vrijwilligers en maatwerk bij het oefenen. We constateren dat er te weinig opleidingen kunnen worden gedraaid om aan de stijgende vraag te voldoen. Met als gevolg dat er nu minder mensen (kunnen) instromen in de operationele bezetting dan dat er uitstromen. Dit vormt op termijn een risico voor de continuïteit van de operatie. Ook zien we dat het meer behoefte gestuurd werken – op het gebied van vakmanschap – leidt tot een groter beroep op de vakbekwaamheidsorganisatie. Om aan structureel toenemende behoeftestelling ten aanzien van blijvende vakbekwaamheid te kunnen voldoen, is investeren noodzakelijk en onvermijdelijk.

Hoofdpunten Huisvestingsplan ’24-’27

In 2020 zijn de brandweerkazernes in de regio overgedragen aan de veiligheidsregio. Om lucht in de begroting van de veiligheidsregio te voorkomen is bij de overdracht gekozen voor een ‘genormeerde’ overdrachtswaarde. Dit betekent dat er geen budget is overgegaan voor de nieuwbouw en de grootschalige renovatie van alle kazernes. VRBN heeft hiervoor dus ook geen middelen binnen de eigen begroting. Er is gekozen om te werken met een 4-jarig huisvestings- en investeringsplan, waarbij telkens vier jaar vooruit wordt gekeken naar noodzakelijke nieuwbouw, renovatie en majeure ontwikkelingen. Bij de overdracht is hierbij opgemerkt: de kosten voor nieuwbouw en renovatie komen toch; ongeacht of het eigendom nu komt te liggen bij de veiligheidsregio dan wel bij de deelnemende gemeenten blijft.

In deze begroting komen de hoofdpunten van het huisvestingsplan ’24-’27 terug. Centraal daarin staat de verduurzaming van een zevental kazernes, de nieuwbouw van de kazernes Liempde en Drunen en de renovatie van kazerne Berghem. Ook komen de knelpunten uit het huisvestingsplan ’20-’23 terug, te weten: kazerne Oss (hogere rente en indexering) en de hoofdlocatie ’s-Hertogenbosch (gestegen bouwkosten).

Extreme prijsstijgingen

Momenteel worden we geconfronteerd met extreme prijsstijgingen. Hiervoor worden we gecompenseerd middels de indexering van de gemeentelijke bijdrage. Wat de daadwerkelijke consequenties zijn in 2024 is moeilijk in te schatten. Daarom hebben we in paragraaf 2.3 “Weerstandsvermogen en risicobeheersing” grotere prijsstijging overige bestaande lasten als risico opgenomen.

Meerjarige ontwikkeling gemeentelijke bijdrage

In deze begroting zijn de meerjarige effecten van bovengenoemde (onontkoombare) versterkingen op het gebied van informatievoorziening, vakmanschap en huisvesting als ook de indexering financieel vertaald. Dit geeft het volgende beeld op de gemeentelijke bijdrage:

Gemeentelijke bijdrage in € 1, prijspeil 2023 (excl. indexering)				
	2024	2025	2026	2027
VRBN, totaal (excl GHOR en BzBN)	46.755.338	46.906.538	47.236.538	47.986.538
GHOR, per inwoner	1,153	1,153	1,153	1,153
BzBN, per inwoner (bij volledige deelname)	1,248	1,248	1,248	1,248

In de bedragen van 2025 en verder is nog geen rekening gehouden met loon- en prijsindexering.

1. Programma Veiligheid

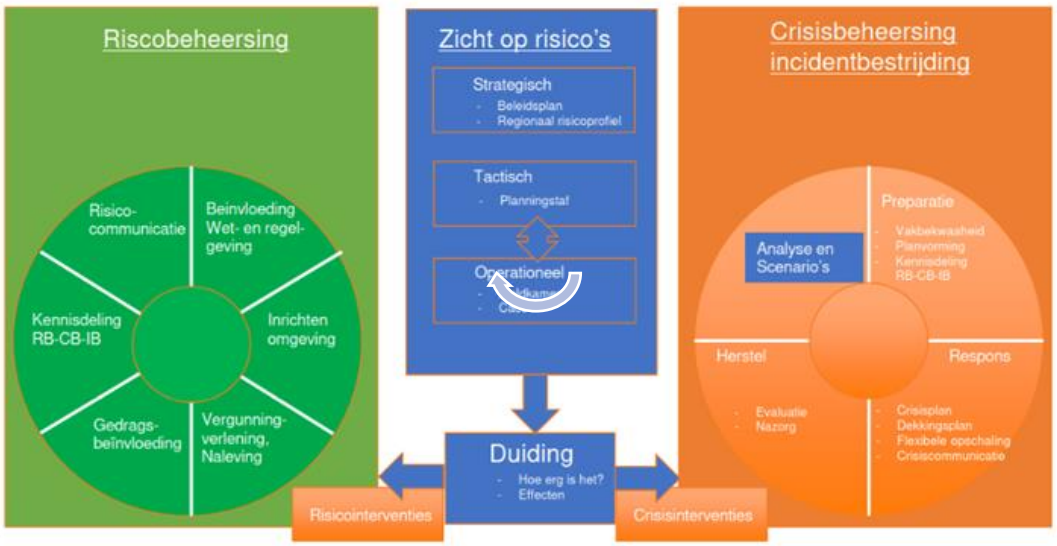
“Samenwerken aan veiligheid” is en blijft onze missie. Als Veiligheidsregio Brabant-Noord werken wij met elkaar aan een veilige Brabantse leefomgeving. Wij leren mét en ván bedrijven, inwoners, gemeenten en onze partners over belangrijke veiligheidsthema’s, nu en in de toekomst.

1.1 Crisis en Multi

Binnen het domein van (multi) risico- en crisisbeheersing, zoals in de onderstaande figuur is te zien, gaan we uit van:

1. Het ‘zicht krijgen’ op de risico’s in onze veiligheidsregio. Dit doen we door middel van gezamenlijke **risicoanalyses** die op basis van Signalering en Monitoring worden herkend. Concreet bouwen wij voort op de Fieldlab ervaringen in Zuid-6 verband en de 24/7 risicomonitoring door de Calamiteitencoördinatoren op de meldkamer.
2. Een Crisisbeheersing waarbij de potentiële dreigingen en risico's samen met partners worden beperkt en bestreden (**netwerkanalyses**). Hierbij werken wij regio-overstijgend, waarbij de landelijke "kop” op de hele structuur gevormd wordt door het Knooppunt Coördinatie Regio's-Rijk (KCR2) als opvolger van het Landelijk Operationeel Centrum. Zo worden strategische facetten verbonden met de regionale bestrijding van crises of grootschalige incidenten.
3. Multi risicobeheersing door het multidisciplinair **voorbereiden en prepareren** op deze risico’s door onder andere netwerkbeheer, gezamenlijke planvorming, multidisciplinair opleiden/trainen/oefenen en leren van incidenten tot het gezamenlijk optreden. Vanwege het steeds meer actueel en informatiegestuurd gaan werken worden de fases risicoanalyse en preparatie steeds meer in elkaar vervlochten en is er sprake van een actueel en dynamisch risicoprofiel. De afronding van crisis in de (**respons**) en **herstelfase** na een incident of crisis worden ook beter aangestuurd door het nieuwe crisisplan (2023).

Figuur 1. Domein van risico- en crisisbeheersing

De veiligheidsregio als netwerkorganisatie met een sterke regierol kent verschillende externe partners en steunt binnen haar organisatie op functionarissen uit de kolommen Brandweer, Politie, GHOR en Bevolkingszorg. Deze kolomorganisaties moeten in staat zijn om hun eigen taken goed te vervullen. Daarnaast dragen zij bij aan het oplossen van kolomoverstijgende veiligheidsvraagstukken en brengen zij relevante veiligheidsinformatie vanuit hun kolom in. Vanwege de versterking van crisisbeheersing kunnen de kolommen op meer ondersteuning vanuit crisisbeheersing verwachten dan in voorgaande jaren.

1.1.1 Waar gaan we voor?

Doelstellingen strategisch:
De landelijke impuls voor de versterking van crisisbeheersing en informatiepositie, de verbinding tussen zorg en veiligheid (GHOR) en de doorontwikkeling van Bevolkingszorg zijn belangrijke ontwikkelingen die we hieronder toelichten. De impuls van de versterking is reeds in 2023 gestart deze versterking wordt in 2024 nog eens verhoogd. De versteviging is een onderdeel van een brede versterking in alle veiligheidsregio's. Daarom volgen wij ook de gezamenlijke 6-jarige landelijke agenda crisisbeheersing (wordt uit 2023 verwacht).

Doelstellingen going concern:
- Professionele flexibele crisisorganisatie (Crisisbeheersing)
- Planvorming actueel (Crisisbeheersing)
- Gezondere en veiligere leefomgeving (GHOR)
- Informatiemanagement (GHOR)
- Minder kwetsbare burgers (GHOR)
- Meer zelfredzame samenleving (GHOR)

1.1.2 Wat gaan we daarvoor doen?

A. Fase 2 van landelijke impuls versterking crisisbeheersing en informatievoorziening

Noodzaak tot versteviging van het fundament
De afgelopen jaren is de rol van veiligheidsregio's uitgebreid en hebben we als veiligheidsregio een regisserende en coördinerende rol gekregen in langdurige crises. Sprekende voorbeelden hiervan zijn de coronacrisis en de vluchtelingencrisis. De voorbereiding op toekomstige – en veelal ook langdurige crises – vraagt om een versterking van het fundament van de veiligheidsregio. Dit zowel op het gebied van crisisbeheersing als op het gebied van de informatiepositie.

Structurele versterking door verhoging BDUR
Dit jaar zijn bestuurlijke afspraken gemaakt om het fundament van de veiligheidsregio's te versterken. Onderdeel daarvan is de trapsgewijze toevoeging van € 83 miljoen (structureel) in de brede doeluitkering rampenbestrijding (BDUR) vanaf 2023. Deze verhoging bouwt tot 2026 geleidelijk op tot het genoemde bedrag. In het Veiligheidsberaad is ingestemd om de extra middelen in 2023 aan te wenden voor:

1. Het toekomstgericht – in lijn met de contourennota voor de wijziging van de Wet veiligheidsregio's – verder professionaliseren van crisisbeheersing als vak binnen de veiligheidsregio.
2. *a. Informatiepositie VRBN*
   De informatiepositie van de veiligheidsregio's versterken en waarborgen door het inrichten van een goed werkend Veiligheidsinformatieknooppunt (VIK) per veiligheidsregio. Dit om een goed zicht op risico's te verkrijgen en om te zorgen voor een goede informatiedeling met crisispartners.
   b. Landelijke informatiepositie
   Een impuls voor de ontwikkeling en het beheer van informatiesystemen door de veiligheidsregio's en het Rijk gezamenlijk.
3. Het instellen van een hoogwaardig en gegarandeerd informatie-, actie- en coördinatiepunt voor Rijk, regio's en partners; het KCR2.

Versteviging binnen onze veiligheidsregio
Voor VRBN betekent de structurele verhoging van de BDUR dat we vanaf 2023 € 1,37 miljoen extra krijgen voor de versterking van crisisbeheersing en onze informatiepositie. Dit bedrag stijgt in 2024 naar verwachting naar € 1,7 miljoen (in 2024 wordt de verdeling tussen veiligheidsregio's voor 2025 en 2026 opnieuw bekeken). Het Rijk heeft in de toekenningsbrief expliciet opgenomen dat deze extra middelen niet mogen worden aangewend om een verlaging van de gemeentelijke bijdrage te realiseren of voor het vullen van gaten op andere taakgebieden binnen de begroting van de veiligheidsregio.

De extra BDUR-middelen voor de versteviging van de informatiepositie worden in onze regio ingezet voor het borgen en het verder ontwikkelen van informatiegestuurde veiligheid (gericht op o.a. risicomonitoring en –analyse; zicht op risico's). De afgelopen jaren zijn we hiermee al gestart als onderdeel van het huidige beleidsplan '20-'23. Het is de bedoeling dat deze versteviging daar een blijvende impuls aan geeft.

Ten behoeve van de versterking van onze crisisbeheersing stellen we de komende tijd nadere plannen op. In lijn met de landelijke ambities van het Rijk en het Veiligheidsberaad – en met het oog voor geconstateerde regionale behoeften – zal het accent op de volgende zaken liggen:

1. Verstevigen van crisisbeheersing als vak (leren, ontwikkelen, kennisborging en kwaliteitszorg/'zicht op prestaties').
2. Verstevigen van de regiefunctie in het netwerk van crisispartners (gezamenlijke aanpak van risico's en crises) en versterking van risico- en crisiscommunicatie.
3. Door de bovenstaande verstevigingen realiseert de veiligheidsregio ook een robuustere crisisorganisatie, die zowel in staat is om acute incidenten te bestrijden ('GRIP-opschalingen') als om langdurige crises te bestrijden door de inzet van crisisregisseurs en informatiemanagers.

B. GHOR: verstevigen van de verbinding tussen zorg en veiligheid

De ontwikkelingen voor versterking crisisbeheersing en informatievoorziening in de veiligheidsregio zijn ook van toepassing voor de GHOR. Daarin levert de GHOR een actieve bijdrage in de multi-samenwerking. Binnen de eigen kolom, het zorgnetwerk, zien we dit terugvertaald in de thema's "landelijke ontwikkelingen met regionale betekenis", "verbinding tussen zorg en veiligheid" en "informatiemanagement":

- Landelijke thema's met regionale betekenis
  Landelijk werken partijen samen aan een betere duiding van taken en verantwoordelijkheden binnen het speelveld van de zorg. De komende wijzigingen in de Wet publieke gezondheid (Wpg) hebben effect op de landelijke en regionale crisisstructuur. In de komende jaren zal blijken hoe landelijke aansturing vanuit verschillende ministeries bij een grootschalige uitbraak van infectieziekten de regionale aansturing beïnvloedt. De DPG/GHOR levert een bijdrage aan de inrichting van deze (bestuurlijke) processen in de regio.

- Verbinding tussen zorg en veiligheid
  De DPG/GHOR monitort en signaleert knelpunten in de continuïteit van zorg en vertaalt deze naar effecten voor inwoners van de regio. Daarbij adviseert DPG/GHOR, in samenwerking met het Regionaal Overleg Acute Zorg (ROAZ) Brabant, over maatregelen in de planvorming van individuele zorginstellingen en de voorbereiding van de zorgketen als geheel (care en cure). De voorbereiding van zorginstellingen om bij rampen en crises de noodzakelijke geneeskundige hulp te verlenen wordt in de komende jaren versterkt met behulp van het zorgrisicoprofiel. De GHOR is verantwoordelijk voor de totstandkoming van het

zorgrisicoprofiel en verwacht in 2024 de eerste vaststelling van het zorgrisicoprofiel voor de regio Brabant Noord.

- Informatiemanagement
  Binnen het thema informatiegestuurde veiligheid maakt de GHOR een concrete uitwerking te maken van wat informatiegestuurde veiligheid inhoud voor ons (zorg)netwerk en wat daarbij wederzijdse verwachtingen zijn. We zijn het informatieknooppunt ten behoeve van de continuïteit van zorg in de keten en ontwikkelen producten (dashboards) om die taak uit te kunnen voeren en sluiten daarbij aan op de landelijke en regionale structuren van de veiligheidsregio's.

C. Bevolkingszorg

Het geheel van de gemeentelijke rampenbestrijdings- en crisisbeheersingstaken noemen we Bevolkingszorg. Het doel van Bevolkingszorg is om zo snel mogelijk en zo adequaat mogelijke zorg te verlenen aan burgers die het nodig hebben bij een ramp of crisis. Door de versterking van crisisbeheersing profiteren wij als kolom van de risicoanalyses en monitoring die zij realiseren. Om continuïteit van Bevolkingszorg te kunnen realiseren op het gebied van kwaliteit en effectiviteit, wordt er zo veel mogelijk door de gemeenten in Brabant-Noord samengewerkt.

We kunnen inmiddels m.b.t. Bevolkingszorg spreken van een stevig netwerk en een robuuste crisispartner. Het onderhouden en borgen van het netwerk, met de daarbij horende samenwerkingsafspraken en professionele en vakbekwame bevolkingszorgfunctionarissen, heeft blijvend onze aandacht. Zo blijven we ook in de toekomst een zichtbare en volwaardige kolom en partner in de Veiligheidsregio. In 2024 wordt daaraan verder vervolg en invulling gegeven door:

- De capaciteit voor expertteams en alle functiegroepen binnen Bevolkingszorg zo evenredig mogelijk te verdelen over de verschillende gemeenten.
- Het veiligheidspaspoort door te ontwikkelen en daarmee steeds objectievere en meer kwalitatieve informatie inzichtelijk te hebben over de vakbekwaamheid van de crisisfunctionarissen binnen Bevolkingszorg.
- Te zorgen voor een flexibele en slagvaardige crisisorganisatie Bevolkingszorg.
- Te investeren in het netcentrisch werken binnen Bevolkingszorg.
- Het landelijke project 'Uniform Kwaliteitsniveau Bevolkingszorg' regionaal door te vertalen en uit te rollen.
- Het nieuwe Crisisplan verder uit te werken voor Bevolkingszorg.
- De visie op crisiscommunicatie uit te rollen (met de ontwikkeling van een regionaal platform risico- en crisiscommunicatie).
- Te evalueren en leren van zowel oefeningen als inzetten.

1.1.3 Wat zijn de kosten?

Thema Crisis en Multi						
Crisisbeheersing- en rampenbestrijding						**Bedragen x € 1.000,-**
	Jaarrekening 2022	**Begroting 2023**	**Begroting 2024**	**Begroting 2025**	**Begroting 2026**	**Begroting 2027**
totaal lasten	**2.167**	**2.131**	**4.161**	**4.609**	**4.906**	**4.906**
totaal baten	**358**	**329**	**500**	**500**	**500**	**500**
Saldo van baten en lasten C&R	-1.809	-1.802	-3.661	-4.109	-4.406	-4.406
Dotaties aan reserves	-	-	-	-	-	-
Onttrekkingen aan reserves	208	-	-	-	-	-
saldo mutatie reserves	**208**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
Saldo na verrekening reserves C&R	-1.601	-1.802	-3.661	-4.109	-4.406	-4.406

Bevolkingszorg						**Bedragen x € 1.000,-**
totaal lasten	**655**	**746**	**810**	**810**	**810**	**810**
totaal baten	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
Saldo van baten en lasten Bevolkingszorg	-655	-746	-810	-810	-810	-810
Dotaties aan reserves	30	-	-	-	-	-
Onttrekkingen aan reserves	-	7	4	4	4	4
saldo mutatie reserves	**-30**	**7**	**4**	**4**	**4**	**4**
Saldo na verrekening reserves Bevolkingszorg	-685	-739	-806	-806	-806	-806

GHOR						**Bedragen x € 1.000,-**
totaal lasten	**1.694**	**1.181**	**2.089**	**2.089**	**2.089**	**2.089**
totaal baten	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
Saldo van baten en lasten GHOR	-1.694	-1.181	-2.089	-2.089	-2.089	-2.089
Dotaties aan reserves	-	-	-	-	-	-
Onttrekkingen aan reserves	-	-	-	-	-	-
saldo mutatie reserves	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
Saldo na verrekening reserves GHOR	-1.694	-1.181	-2.089	-2.089	-2.089	-2.089
Totaal Crisis en Multi	**-3.980**	**-3.722**	**-6.556**	**-7.004**	**-7.301**	**-7.301**

Verlaging GHOR-bijdrage en invulling taakstelling begroting

De Directeur Publieke Gezondheid heeft samen met VRBN gesprekken gevoerd rondom een actualisatie van het huidige takenpakket van de GHOR en de daarbij behorende budgetten. Op basis van deze actualisatie is het mogelijk om de structurele bijdrage aan de GHOR met € 300.000 te verlagen. Dit door kostenbesparende maatregelen op huisvesting en wagenpark en onderbesteding/niet aanwenden begrotingsposten. Deze verlaging heeft geen gevolgen voor de dienstverlening van de GHOR. De vrijkomende middelen zijn onder meer ingezet om de taakstelling in de programmabegroting van VRBN in te vullen.

1.2 Brandweer

De brandweer bestaat uit de onderdelen Risicobeheersing en Brandweerzorg. Vanuit Risicobeheersing werken we aan het verminderen van onveilige situaties en vanuit Brandweerzorg zorgen we dat er snel en deskundig hulp wordt verleend als het toch mis gaat. De brandweer is daarmee een betrouwbare en deskundige partner op het gebied van brandveiligheid en als risicogericht adviseur wordt gewerkt aan een veilige fysieke leefomgeving. Wij brengen risico's in beeld, adviseren over het verbeteren van brand- en omgevingsveiligheid en stimuleren brandveilig gedrag. Met als doel minder slachtoffers en minder (onherstelbare) schade. Door de Omgevingswet verandert deze advisering de komende jaren. De brandweer heeft zich daarop voorbereid om blijvend aan te kunnen sluiten bij de behoefte van gemeenten en andere partners. Daarnaast is er aandacht voor nieuwe risico's die zich bijvoorbeeld vanuit de energietransitie voordoen.

Ook heeft de lokale verankering en het behoud van vrijwilligheid volop de aandacht. We bouwen zo aan een toekomstbestendige brandweer voor en door inwoners. Onder Brandweerzorg valt de primaire hulp aan mens en dier in geval van nood. Denk aan het blussen van branden, duiken, het stabiliseren van een ongeval met gevaarlijke stoffen of het bevrijden van beknelde slachtoffers. Wij staan er samen met onze ketenpartners op het moment dat onze inwoner ons nodig heeft. Onze meldkamer is hierin dan ook een belangrijke schakel.
Een goede parate brandweerzorg vanuit al onze, hoofdzakelijk vrijwillige, brandweerposten is ons uitgangspunt. We willen dat onze brandweermensen goed voorbereid hun werk kunnen doen. Daarom hebben we uitgebreide oefen- en trainingsprogramma's, maken we plannen en procedures die ons helpen bij het bestrijden van incidenten en zorgen we ervoor dat onze voertuigen en ons materiaal in orde zijn. Verder besteden we aandacht aan de nazorg na de bestrijding van het incident. Zo dragen we zorg voor onze medewerkers middels arbeidshygiëne, stimuleren we vitaliteit en bieden we op verzoek met een team van eigen medewerkers professionele nazorg na incidenten. Tot slot evalueren we ons optreden, zodat we de volgende keer nog beter ons werk doen.

1.2.1 Waar gaan we voor?

Doelstellingen strategisch:
Het blijvend organiseren en ontwikkelen van vakmanschap en de paraatheid van ons huidig en toekomstig brandweerpersoneel zijn belangrijke ontwikkelingen, die we hieronder toelichten.

Doelstellingen going concern:

- Advisering bevoegd gezag (Risicobeheersing).
- Uitvoering toezichtstrategie brandveiligheid (Risicobeheersing).
- Verhogen industriële veiligheid (Risicobeheersing).
- Maatschappelijke aandacht voor veiligheid (Risicobeheersing).
- Opleiden en behoeftegestuurd oefenen brandweerpersoneel (Brandweerzorg).
- Implementatie beleidsplan Incidentbestrijding gevaarlijke stoffen (Brandweerzorg).
- Vertaling regionale visie hulpverlening naar beleidsplan (Brandweerzorg).
- Start visievorming (natuur)brandbestrijding (Brandweerzorg).

1.2.2 Wat gaan we daarvoor doen?

A. Vakmanschap en paraatheid bij de brandweer

VRBN en de kolommen zijn inmiddels stevig ontwikkeld en herkenbaar bij haar belangrijkste partners. Bij de brandweer wordt verder ingezet op het organiseren van een toekomstbestendige brandweer met gemotiveerde vrijwilligers en maatwerk bij het oefenen.

De afgelopen jaren is duidelijk geworden dat de brandweerschool kwalitatief goed onderwijs levert. We constateren echter dat er te weinig opleidingen kunnen worden gedraaid om aan de stijgende vraag te voldoen, met als gevolg dat er nu minder mensen (kunnen) instromen in de operationele bezetting dan dat er uitstromen. Dit vormt op termijn een risico voor de continuïteit van de operatiën.

Op basis van een landelijk waarneembare trend zien we dat de gemiddelde tijd dat een brandweerman/vrouw zich nog aan de brandweer bindt, afneemt. Dit betekent dat de opleidingsbehoefte in de toekomst naar verwachting verder zal toenemen.

Daarnaast zien we dat er landelijke en regionale ontwikkelingen zijn, bijvoorbeeld als het gaat om het omarmen van nieuwe inzetdoctrines en innovaties en de herijking van het opleidingsstelsel (op nationaal niveau), die een groter beroep doen op de vakbekwaamheidsorganisatie (vakbekwaam worden en blijven). Om aan de toenemende behoeftestelling ten aanzien van blijvende vakbekwaamheid te voldoen, is investeren noodzakelijk en onvermijdelijk. De huidige vakbekwaamheidsorganisatie zit aan de grenzen van haar opleidingscapaciteit.

Afgelopen periode is onderzocht welke structurele (extra) behoefte er bestaat om vakmanschap op een toekomstbestendige wijze te organiseren. De verstevigingsoperatie bestaat uit de sporen: uitbreiding formatie, ophogen budget ten behoeve van flexibele schil en leergangen en ophogen budget ten behoeve van rijbewijzen. Dit vertaalt zich in een aanvullende financiële behoefte van € 650.000.

B. Going concern

Doelen – going concern	Activiteit
Aanbieden extra leergangen om continuïteit van de operatien te kunnen borgen	Op basis van inschatting verwachten we dat we als brandweerschool per jaar, boven op het reguliere aanbod, 3 klassen manschap en 1 klas bevelvoerder extra zullen moeten draaien. Tevens verwachten we een toename in het aantal opleidingen voor chauffeur/ pompbediener.
Toekomstbestendig inrichten en organiseren beheersorganisatie vakbekwaamheid (worden en blijven)	Op basis van extern onderzoek en de adviezen die daaruit voortvloeien verder vormgeven aan het inrichten en organiseren van de beheersorganisatie Vakbekwaamheid (worden en blijven) door onder andere het organiseren van instructie- en beleidscapaciteit.
Uitvoering toezichtstrategie brandveiligheid	VRBN is uitvoerend partner voor gemeenten bij het houden van toezicht op brandveiligheid. Met de risicogerichte toezichtstrategie brandveiligheid wordt er naast toezicht en handhaving ook ingezet op de beïnvloeding van gedrag en bewustwording van risico's. Door fysiek toezicht te variëren met zelfscans, kennissessies en trainingen, ontstaat een gevarieerde vierjarige cyclus waarin zowel toezichthoudende instrumenten als gedrag beïnvloedende

	instrumenten worden ingezet. Hiermee wordt beoogd de brandveiligheid van de gebouwen in de regio verder te verhogen.
Industriële veiligheid	VRBN is wettelijk aangewezen toezichthouder op de meest risicovolle bedrijven in onze regio: circa 15 Seveso inrichtingen (voorheen BRZO). Deze bedrijven werken met grote hoeveelheden gevaarlijke stoffen. VRBN houdt toezicht op deze bedrijven om zware ongevallen te voorkomen en risico's te beperken. Toezicht wordt door de drie Brabantse veiligheidsregio's in gezamenlijkheid uitgevoerd. De gewenste bijdrage aan dit samenwerkingsverband is afhankelijk van het aantal Seveso inrichtingen in de betreffende regio. Brabant-Noord houdt rekening met een geringe stijging. Het is de inschatting dat VRBN in 2024 blijft voldoen aan de bestuurlijke doelstellingen rondom toezicht bij Seveso inrichtingen. In de jaren daarna wordt de huidige capaciteit mogelijk ontoereikend, de gevolgen hiervan worden in een los bestuurlijk voorstel uitgewerkt. Daarnaast kent Brabant-Noord circa 60 risicorelevante bedrijven die werken met grote hoeveelheden gevaarlijke stoffen, maar die niet onder de Seveso richtlijnen vallen. In 2024 wordt verder gewerkt om de veiligheid bij risicorelevante bedrijven te verhogen door het sturen op veiligheidscultuur en bewustwording.
Maatschappelijke aandacht voor veiligheid	In samenwerking met andere partijen willen wij de inwoners, bedrijven en instellingen in Brabant-Noord bewust maken van de (brand)risico's in hun werk- en fysieke leefomgeving en hen aanzetten tot het maken van reële keuzes om eigen zelfredzaamheid en die van anderen te vergroten. Landelijk zijn speerpunten vastgesteld rondom brandveilig leven. VRBN sluit hier met haar activiteiten op aan. Het gaat om: de brandveilige generatie, kwetsbare inwoners en algemene publiekscommunicatie. Gedragswetenschappen hebben aangetoond dat beleven meer effect heeft dan vertellen. Voor een groter effect van voorlichtingen brandveilig leven, moet de vorm aangepast worden, zodat deelnemers meer kunnen beleven. Daarnaast wordt er ook gekeken naar mogelijkheden om (samen met partners) bredere voorlichtingen aan te bieden dan alleen brandveiligheid.

Prestaties

Risicobeheersing

De sector Risicobeheersing zet zich in voor het voorkomen en beperken van de kans op brand en de schadelijke gevolgen ervan. Wij brengen risico's in beeld, adviseren over het verhogen van brandveiligheid en stimuleren brandveilig gedrag. Met als doel minder slachtoffers en minder onherstelbare schade. Met onderstaande indicatoren rapporteren wij op de belangrijkste activiteiten van de sector:

- De **voortgang van de risicogerichte toezichtstrategie brandveiligheid**, waar in een periode van vier jaar de meest risicovolle gebouwen in de regio worden gecontroleerd. Jaarlijks wordt in samenspraak met de gemeenten een uitvoeringsprogramma vastgesteld. De brandweer heeft een inspanningsverplichting om het in de uitvoeringsprogramma's vastgelegde aantal te controleren objecten te behalen. Van gemeenten wordt gevraagd om **opvolging te geven aan de verzoeken tot handhaving** vanuit de brandweer. Zo voorkomen we slachtoffers bij brand.
- Risicobeheersing is uitvoerend partner van de gemeentelijke verantwoordelijkheid rondom brandveiligheid bij vergunningverlening. We rapporteren op de **ontwikkeling en hoeveelheid adviezen aan bevoegd gezag** (gemeenten, provincie en omgevingsdiensten) rondom omgevingsveiligheid en brandveiligheid. Veiligheidswinst wordt pas gehaald wanneer deze adviezen daadwerkelijk worden overgenomen. Daarom rapporteren we in hoeverre het **advies van risicobeheersing wordt overgenomen in vergunning- en planprocessen**.

- Afdelingen vergunningverlening, toezicht en handhaving zijn de belangrijkste samenwerkingspartners van risicobeheersing. Daarom rapporteren we over de **tevredenheid van onze dienstverlening bij gemeenten**.
- VRBN heeft een wettelijke taak bij het uitvoeren van **toezicht op Seveso-bedrijven** ter voorkoming van zware ongevallen en het beperken van risico's. We rapporteren op de bestuurlijke en wettelijke taak dat we elk jaar een inspectie hebben uitgevoerd bij elk bedrijf.

De Omgevingswet treedt per 1 januari 2024 in werking. Ter voorbereiding op deze wet is in de afgelopen jaren een programma doorlopen, waarin zowel de medewerkers als de werkwijzen in lijn zijn gebracht met de te verwachten veranderingen. We gaan er vooralsnog van uit dat we de nieuwe werkwijze vanuit de huidige bemensing vorm kunnen geven.

Brandweerzorg
We leven in een maatschappij waarin brand uitbreekt, ongelukken plaatsvinden, mensen te water raken en gevaarlijke stoffen vrijkomen. Op die momenten staat de brandweer, vanuit een fijnmazig netwerk van kazernes, klaar om de burger te helpen. Dit doet de brandweer om waar mogelijk te voorkomen dat er slachtoffers vallen en om schade te beperken. Vooraf weten we niet bij hoeveel incidenten we hulp moeten verlenen, maar we weten wel dat bij elk incident onze inzet snel, professioneel en adequaat is. Na afloop van het jaar kijken we in de jaarverantwoording terug op het aantal alarmeringen in 2024.

1.2.3 Wat zijn de kosten?

Thema Brandweer						
Subprogramma Risicobeheersing						**Bedragen x € 1.000,-**
	Jaarrekening 2022	**Begroting 2023**	**Begroting 2024**	**Begroting 2025**	**Begroting 2026**	**Begroting 2027**
totaal lasten	**3.410**	**3.702**	**4.013**	**4.013**	**4.013**	**4.013**
totaal baten	**51**	**21**	**22**	**22**	**22**	**22**
Saldo van baten en lasten Risicobeheersing	-3.359	-3.681	-3.991	-3.991	-3.991	-3.991
Dotaties aan reserves	-	-	-	-	-	-
Onttrekkingen aan reserves	59	-	-	-	-	-
saldo mutatie reserves	**59**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
Saldo na verrekening reserves Risicobeheersing	-3.300	-3.681	-3.991	-3.991	-3.991	-3.991
Subprogramma Brandweerzorg						**Bedragen x € 1.000,-**
	Jaarrekening 2022	**Begroting 2023**	**Begroting 2024**	**Begroting 2025**	**Begroting 2026**	**Begroting 2027**
totaal lasten	**28.370**	**29.432**	**32.732**	**32.925**	**33.327**	**33.951**
totaal baten	**1.388**	**1.475**	**1.669**	**1.669**	**1.669**	**1.669**
Saldo van baten en lasten Brandweerzorg	-26.982	-27.957	-31.063	-31.256	-31.658	-32.282
Dotaties aan reserves	2.427	2.911	2.862	1.373	1.154	1.154
Onttrekkingen aan reserves	796	489	489	32	132	32
saldo mutatie reserves	**-1.632**	**-2.422**	**-2.373**	**-1.341**	**-1.022**	**-1.122**
Saldo na verrekening reserves Brandweerzorg	-28.613	-30.379	-33.436	-32.597	-32.680	-33.404
Totaal Brandweer	**-31.914**	**-34.060**	**-37.427**	**-36.588**	**-36.671**	**-37.395**

1.3 Bedrijfsvoering

We zijn onderdeel van een snel veranderende wereld. Wisselende dreigingsbeelden en maatschappelijke ontwikkelingen vragen om het voortdurend inspelen op veranderingen. We investeren in een positieve veiligheidscultuur waarbij integriteit en arbeidsveiligheid hand in hand gaan. De ontwikkeling naar een informatiegestuurde netwerkorganisatie vraagt om het neerzetten van een wendbare en professionele organisatie, waarbij mensen en processen onze ambities ondersteunen.

1.3.1 Waar gaan we voor?

Doelstellingen strategisch:
De versterking van de informatievoorziening, het huisvestingsplan 2024-2027 en de extreme prijs- en loonstijgingen van dit moment zijn belangrijke ontwikkelingen, die we hieronder toelichten.

Doelstellingen going concern:
- Uitvoering reguliere bedrijfsvoeringstaken

1.3.2 Wat gaan we daarvoor doen?

A. De informatievoorziening van VRBN

Informatievoorziening wordt crucialer in het dagelijkse leven
De wereld verandert om ons heen. Informatie speelt een steeds belangrijkere rol in het faciliteren van het dagelijks leven. We kunnen inmiddels spreken van een data-gedreven samenleving. Dit biedt veel mogelijkheden, maar maakt ons ook kwetsbaar. Het beschikbaar hebben van informatie en daarmee ook digitale weerbaarheid wordt steeds belangrijker. Als veiligheidsregio krijgen we een steeds grotere (netwerk)rol in het makelen van informatie. . En informatie is steeds belangrijker in het adequaat uitoefenen van ons vak. Deze ontwikkeling maakt het noodzakelijk om zowel te investeren in informatieveiligheid als in het zorgdragen dat de informatievoorziening binnen de veiligheidsregio op orde is. Alleen dan kan de gestelde bestuurlijke ambitie van (robuuste) informatie-netwerkorganisatie op termijn gerealiseerd worden.

Informatievoorziening als primair proces
Het landelijke Programma Overleg Informatievoorziening (POI) heeft in het najaar een toekomstverkenning Informatievoorziening opgeleverd. In deze toekomstverkenning wordt informatievoorziening als een primair proces aangemerkt voor de veiligheidsregio's. Dit betekent des te meer dat veiligheidsregio's zowel hun eigen regionale informatievoorziening en -beveiliging, als de gezamenlijke informatievoorziening op orde moeten hebben. Informatie beschikbaar stellen via een informatieknooppunt is daarbij net zo essentieel als mensen en middelen voor de uitvoering van rampenbestrijding, crisisbeheersing en brandweerzorg. Door het combineren van kennis en informatie kan er snel en adequaat worden ingezet op risico- en crisisbeheersing en de versterking van de brandweerzorg.

Door veranderende wetgeving neemt het belang van informatievoorziening toe
Ook zien we de ontwikkelingen van een transparante overheid, die in staat moet zijn een goede informatiepositie te creëren en te delen met anderen. Denk aan de Wet open overheid om informatie beter vindbaar en uitwisselbaar te maken. En aan de Omgevingswet, die zorgt voor samenhangende eenduidige en toegankelijke informatievoorziening ten behoeve van de ontwikkeling en het beheer van de leefomgeving. Ook het toekomstig aanwijzen van de veiligheidsregio als een vitale organisatie stelt hogere eisen aan informatieveiligheid en beschikbaarheid.

De eerste stappen zijn gezet
In 2021 zijn we binnen VRBN gestart met de Informatieadviesboard (IAB) om samenwerking tussen de sectoren en een integrale ontwikkeling van de informatievoorziening vorm te geven. Er is gestart met een programma om de basis op orde te brengen en informatie-gestuurd werken in de steigers te zetten. Daarnaast wordt geïnvesteerd op de samenwerking met landelijke netwerken, veiligheidsregio's en gemeenten, met als doel te leren van elkaar en daar waar mogelijk te versterken. De eerste stappen zijn dus gezet, waarbij we er ook nog wat te gaan hebben. Om aan te kunnen sluiten op de ontwikkelingen om ons heen, ook op landelijk niveau, vraagt om een versnelling/kwaliteitsimpuls op het gebied van de informatievoorziening binnen VRBN.

Versterkingsslag informatieveiligheid
We moeten versneld stappen zetten op het terrein van informatieveiligheid en onze kwetsbaarheid verminderen. We lopen anders het risico dat cyberaanvallen doeltreffend zijn, waarmee het proces Informatievoorziening geraakt wordt. Voor onze operationele werkprocessen is continuïteit en beschikbaarheid van informatie juist van groot belang. Een verstoring heeft mogelijk maatschappelijke en/of imago schade als gevolg.

Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) en cyberveiligheid
De Baseline informatiebeveiliging Overheid (BIO) is het basisnormenkader voor informatiebeveiliging binnen alle overheidslagen (Rijk, gemeenten, gemeenschappelijke regelingen, provincies en waterschappen). Had voorheen iedere overheidslaag zijn eigen normenkader, nu is er met gezamenlijke inspanning één BIO voor de gehele overheid. Vanwege die digitale samenhang en de cruciale veiligheidsfunctie in Nederland is in 2021 door de raad van commandanten en directeuren veiligheidsregio (RCDV) bepaald, dat er een versnellingsprogramma wordt ingesteld om de veiligheidsregio's allemaal sneller te laten voldoen aan de eisen uit de BIO. Met de nieuwe IT-omgeving, die in 2023 in gebruik is genomen, is op technisch vlak een belangrijke stap gezet. Maar zeker zo belangrijk is bewustwording creëren bij medewerker wat je moet weten en wat je kan doen om de informatieveiligheid te vergroten. Het realiseren van continuïteitsplannen voor de belangrijkste processen nemen we hier ook in mee.

Met voldoende slagkracht bijdrage aan landelijke ontwikkelingen informatievoorziening
We willen graag de landelijke ontwikkelingen met betrekking tot informatievoorziening bijbenen. We zijn op dit moment niet aangesloten op het landelijke brandonderzoek dashboard en dragen we niet bij aan de landelijke opbouw van gegevens. Ook nemen we niet zelf deel aan de landelijke werkgroep Digitale ontwrichting/cyber.

Voldoen aan wetgeving
We zijn nog onvoldoende in staat gebleken de digitale transformatie vorm te geven. We voldoen nog niet aan wet en regelgeving op het vlak van informatievoorziening zoals de Wet open overheid, de Wet hergebruik overheidsinformatie en de archiefwet.

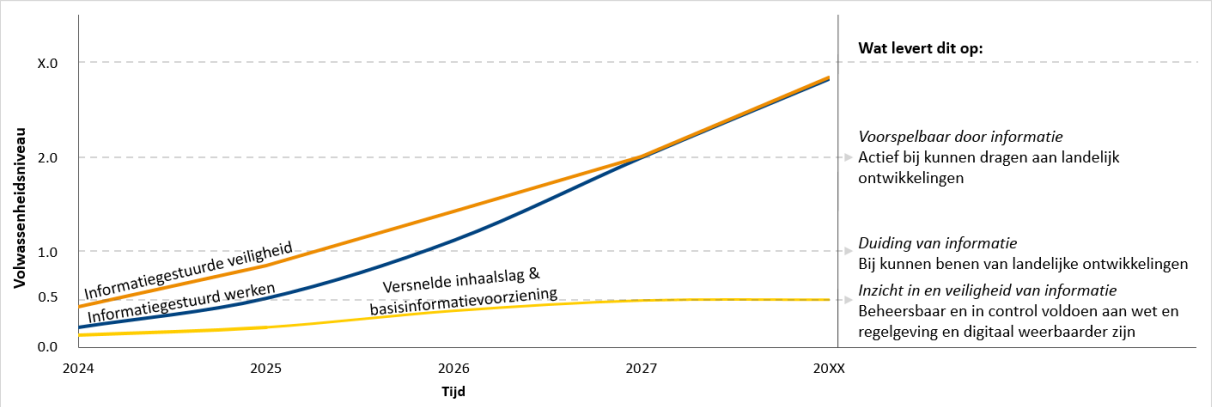
Onvoldoende capaciteit
Uit de benchmark die in 2022 door Berenschot is uitgevoerd, is wederom gebleken dat VRBN een van de goedkoopste veiligheidsregio's is. De consequenties daarvan op het thema informatie zijn zichtbaar. We lopen achter ten opzichte van andere veiligheidsregio's op formatie voor informatievoorziening en is er nauwelijks capaciteit beschikbaar voor data-analyse en -beheer. Goed werkgeverschap staat onder druk doordat al lange tijd veel gevraagd wordt van medewerkers. Daarom wordt in het (op te stellen) beleidsplan '24-'27 aandacht gevraagd voor het thema Mens en werk in balans.

Van noodverbanden naar noodzakelijke omslag
Al jarenlang passen we verschillende technische en organisatorische noodverbanden toe om de basale taken op het vlak van informatievoorziening en automatisering uit te voeren. Ondanks de beperkte capaciteit en met de beschikbare incidentele middelen zijn er al meerdere initiatieven geweest om de informatievoorziening naar een hoger plan te brengen. Die stappen hebben meerwaarde gehad. Maar voor de noodzakelijke omslag is een extra impuls nodig die blijvend is.

Groeimodel informatievoorziening
Voor de doorontwikkeling van de informatievoorziening is een flinke financiële impuls nodig. Dit valt uiteen in drie onderdelen:

1. Versnelde inhaalslag van het achterstallig onderhoud en het structureel goed neerzetten en onderhouden van een basisinformatievoorziening;
2. Het (verder) ontwikkelen van informatie-gestuurd werken;
3. Het (verder) ontwikkelen van informatie-gestuurde veiligheid (hierbij wordt verwezen naar de toelichting bij paragraaf 1.1 Crisis en Multi).

In onderstaand figuur wordt het groeimodel informatievoorziening uitgedrukt in volwassenheids-niveaus afgezet tegen de tijd.

Figuur 1: Groeimodel informatievoorziening

Door het bereiken van volwassenheidsniveau 2.0 zetten we in op ‘de basis op orde’ en de eerste stappen naar een data-gedreven organisatie. We zijn in staat om mee te doen met landelijke ontwikkelingen en leveren een bijdrage aan de regionale informatievoorziening. Landelijk gezien zijn we dan zeker geen koploper, maar we zetten wel de stap naar een degelijke middenmoter.

Financiën Informatievoorziening VRBN
De structurele kosten die verbonden zijn aan dit vraagstuk bedragen globaal € 1,85 miljoen. De kosten per deelonderwerp zijn als volgt ingeschat:

- informatiegestuurd werken € 0,9 miljoen
- functioneel beheer kernapplicaties € 0,5 miljoen
- formatie I&A € 0,2 miljoen
- informatieveiligheid € 0,2 miljoen

B. Hoofdpunten Huisvestingsplan ’24-‘27

In 2020 zijn de brandweerkazernes in de regio overgedragen aan de veiligheidsregio. Om lucht in de begroting van de veiligheidsregio te voorkomen, is bij de overdracht gekozen voor een ‘genormeerde’ overdrachtswaarde. Dit betekent dat geen budget is overgegaan voor de nieuwbouw en de grootschalige renovatie van alle kazernes. VRBN heeft hiervoor dus ook geen middelen binnen de eigen begroting. Gekozen is om te werken met een 4-jarig huisvestings- en investeringsplan, waarbij telkens vier jaar vooruit wordt gekeken naar noodzakelijke nieuwbouw, renovatie en majeure ontwikkelingen. Bij de overdracht is hierbij opgemerkt: de kosten voor nieuwbouw en renovatie komen toch, ongeacht of het eigendom nu komt te liggen bij de veiligheidsregio danwel bij de deelnemende gemeenten blijft.

Nieuwbouw kazernes Liempde en Drunen
De gemeente Heusden heeft, in samenwerking met VRBN, een locatie in Drunen aangewezen voor nieuwbouw van de kazerne. Dit omdat de kazerne aan nieuwbouw/renovatie toe was en op de huidige locatie sociale woningbouw gepland is. De start van de realisatie van deze nieuwe kazerne staat in 2024 op de planning. De kazerne Liempde is 63 jaar oud en wordt opgenomen als nieuwbouwkazerne. Begin 2024 willen we starten met het locatie onderzoek. Omdat beide kazernes ten tijde van de overdracht ouder waren dan 40 jaar (afschrijvingstermijn kazerne) was de overdrachtswaarde € 0 – en hebben we dus ook geen budget voor de nieuwbouw van deze kazernes.

Renovatie kazerne Berghem
De kazerne Berghem is in 1980 gebouwd. Bij de overdracht was ook deze kazerne ouder dan 40 jaar. In het meerjarenonderhoudsplan van deze kazerne staat voor de komende jaren een aantal onderhoudspunten in de planning. Daarbij hebben we meteen de mogelijkheid om deze kazerne te verduurzamen. Gezien de leeftijd van de kazerne, de onderhoudspunten en de verduurzaming zijn we voornemens om een grootschalige levensverlengende renovatie uit te voeren met de duurzaamheidsdoelstellingen van VRBN als uitgangspunt**.**

Verduurzaming zeven kazernes
VRBN bouwt aan een duurzame toekomst en het bestuur heeft hier voor 2040 ook een ambitie over uitgesproken. Naast deze ambitie dienen we ook te voldoen aan de landelijke wet –en regelgeving. Vanuit de landelijke wet- en regelgeving zijn een aantal kazernes uitgezonderd van de label C verplichting. Gezien onze ambities willen we deze kazernes echter ook gaan verduurzamen. Hiermee leveren we een duurzame bijdrage aan onze samenleving en geven we ook het goede voorbeeld. In het huisvestingsplan is de verduurzaming van zeven kazernes opgenomen die we naar energielabel A willen brengen. Dit zijn kazernes met energielabel D of slechter. VRBN heeft bij de overdracht geen budget meegekregen voor het verduurzamen van kazernes.

Bij het bepalen van de duurzaamheidsambitie per (brandweer)locatie wordt overigens rekening gehouden met de gebruiksdoeleinden van de verschillende ruimten binnen deze locatie alsook wat nodig is aan maatregelen om het brandweermaterieel operationeel te houden. In een tankautospuit zit bijvoorbeeld een tank met water, die niet mag bevriezen. Daarnaast zit apparatuur in de voertuigen die op temperatuur moeten zijn om zo de snelheid van een uitruk te kunnen waarborgen, denk bijvoorbeeld aan de verbindingsapparatuur, schermen van navigatie e.d. In het Investeringsplan huisvesting 2024-2027 houdt VRBN terdege rekening met het terugverdieneffect op de exploitatiebegroting. Hiermee geeft VRBN prioriteit aan investeringen waarbij het terugverdieneffect het grootst is.

Andere majeure ontwikkelingen
Voor de kazerne Megen zal er in deze planperiode onderzocht worden of realisatie op een andere locatie tot de mogelijkheden behoort. Dit aangezien de huidige locatie ingeklemd zit in het centrum van de vestingstad en er op die locatie geen mogelijkheid is om de kazerne naar de vastgestelde m2 norm te brengen.

De gemeente Meierijstad is bezig met de herstructurering van het centrum van Veghel. In dit gebied ligt onder andere de brandweerkazerne van Veghel die momenteel door VRBN gehuurd wordt van de gemeente. Dit biedt nu nog geen houvast voor een ontwikkeling in ons huisvestingsplan.

De brandweerpost in Cromvoirt zit in een bedrijfsverzamelgebouw. Begin 2024 gaan we invulling geven aan de volgende onderzoeksvraag: blijven we de huidige kazerne huren of gaan we voor een (ver)nieuwbouw optie in de kern Cromvoirt? De uitkomst van dit onderzoek en de eventuele financiële dekking van de uitkomst van dat onderzoek zal in de volgende planperiode (2028 – 2031) aan de orde komen. Indien uit het onderzoek blijkt dat de noodzaak om een nieuwe locatie te realiseren urgenter is dan nu ingeschat zullen we met een separaat voorstel komen voor de post Cromvoirt.

Knelpunten huisvestingsplan ’20-‘23

Voortgang kazerne Oss
We hebben besloten om de verbouwing van de kazerne Oss in de planning naar achter te plaatsen. Dit omdat de verbouwing van de kazerne dan kan plaatsvinden als het kantoorgedeelte en de onderhoudswerkplaatsen verhuisd zijn naar het steunpunt in Zeeland en we hier tijdens de verbouwing geen rekening mee hoeven te houden. Doordat in de tussentijd de rente is gestegen, zijn de jaarlijkse kapitaallasten – die voortkomen uit de verbouwing – wel hoger dan waar eerder rekening mee is gehouden. Ook zal het investeringskrediet geactualiseerd moeten worden op basis van de huidige prijsstijgingen. We zullen een indexering toepassen van 10% per jaar. De verwachting is dat in 2025 wordt gestart met de bouw.

Voortgang locatie ‘s-Hertogenbosch
Het vernieuwbouwproject van de locatie ’s-Hertogenbosch bevindt zich inmiddels in de Definitief Ontwerpfase (DO). Door de gestegen bouwprijzen hebben we echter een fors tekort. Ondanks dat al veel zorg en aandacht besteed was aan het Programma van Eisen (PvE), is het tijdens de Voorlopig Ontwerpfase (VO) toch gelukt om bezuinigingen (ruim 300 m2 t.o.v. PvE) door te voeren en daarmee de overschrijding enigszins te beperken. Echter op basis van de VO-raming is er nog altijd sprake van een tekort van ruim € 5 miljoen euro t.o.v. het budget van € 25,7 miljoen euro. In 2024 zal de aanbesteding plaatsvinden.

Personele consequenties
De ervaring van de afgelopen jaren laat zien dat team Huisvesting doorlopend grote tot zeer grote projecten blijft uitvoeren. Ook in het nieuwe huisvestingsplan zien we dit weer gebeuren. Ook levert het team een belangrijke bijdrage aan de duurzaamheidsambities van VRBN. Om die reden is in de begroting 2024 extra capaciteit opgenomen, zodat zowel onze duurzaamheidsambities als onze ambities in het Huisvestingsplan ’24-‘27 gerealiseerd kunnen worden.

Financiën Huisvestingsplan ’24-‘27
Aan het nieuwe huisvestingsplan is een investering gekoppeld van in totaal € 18 tot € 20 miljoen (ruim € 5 miljoen locatie ’s-Hertogenbosch, € 5,5 miljoen nieuwbouw Drunen, € 3,7 miljoen nieuwbouw Liempde, € 2,1 miljoen renovatie Berghem en € 1,5 miljoen verduurzaming zeven kazernes). De totale structurele kosten verbonden aan het Huisvestingsplan ’24-’27 bedragen globaal € 1,3 miljoen. Let wel: het merendeel van deze kosten vangt pas aan in 2026 en 2027.

C. Extreme prijsstijgingen

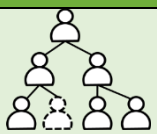
Prijsontwikkeling
Op dit moment worden we geconfronteerd met extreme prijsstijgingen. Dit komt zowel terug bij onze exploitatiebudgetten (energie, schoonmaak, etc.) als bij onze investeringsbudgetten (tankautospuiten, redvoertuigen, etc.). In hoeverre dit consequenties heeft voor 2024 is moeilijk in te schatten. De verkregen indexeringspercentages voor deze begroting liggen hoger dan normaliter. Op basis van het monitoren van de prijzen in 2023 kan bij aanvang van het verslagjaar 2024 beter worden ingeschat of de toegepaste indexering toereikend is.

Loonontwikkeling
Ten tijde van het opstellen van de begroting 2024 is een principeakkoord bereikt tussen de werkgevers (WVSV) en vakcentrales (FNV, Overheid, CNV Overheid, CMHF en AC/BVB/VBV) over de nieuwe arbeidsvoorwaarden voor medewerkers in dienst bij de Veiligheidsregio's, inclusief brandweervrijwilligers. Het akkoord kent een looptijd van 16 maanden tot 1 mei 2024. De financiële doorrekening van de van de geïndexeerde uitgaven op basis van de CAO en de ontvangen inkomsten uit geïndexeerde gemeentelijke bijdrage dient nog plaats te vinden.

D. Going concern

Doelen – going concern	Activiteit	Wanneer gereed (kwartaal/jaar)?
Uitvoering reguliere bedrijfsvoeringstaken	Reguliere taken op het gebied van: personeel, (documentaire) informatievoorziening, financiën, planning en control, automatisering, huisvesting, materieel, inkoop, het projectbureau en communicatie robuust uitvoeren.	Continu

Prestaties

Indicator	Realisatie 2022	Streefwaarde 2024	Toelichting / maatregelen
 Bezetting / Formatie	101%	98%-100%	Voor de continuïteit van de dienstverlening, als ook behoud van kennis en kunde, is de lijn om vacatures zo snel als mogelijk in te vullen. Wel wordt bij het ontstaan van een vacature stilgestaan op welke wijze invulling op dat moment het beste bij de (ontwikkeling van de) organisatie past.
 Ziekteverzuim	Percentage ziekteverzuim: 4,29%	Percentage ziekteverzuim: 4,0%	De coronacrisis heeft met name in de maand maart (verzuim 8%) een negatieve invloed gehad. In de daaropvolgende maanden zien we weer een daling van het verzuimcijfer (juli <4%). De prognose is mede gebaseerd op een aantal langdurige zieken met niet werk gerelateerde klachten.

1.3.3 Wat zijn de kosten?

Thema Bedrijfsvoering						
Bedrijfsvoering VR (exclusief GHOR)						**Bedragen x € 1.000,-**
	Jaarrekening 2022	**Begroting 2023**	**Begroting 2024**	**Begroting 2025**	**Begroting 2026**	**Begroting 2027**
totaal lasten	**10.489**	**10.008**	**12.715**	**13.612**	**13.859**	**13.885**
totaal baten	**225**	**97**	**104**	**104**	**104**	**104**
saldo van baten en lasten Bedrijfsvoering	-10.264	-9.911	-12.611	-13.508	-13.755	-13.781
Dotatie aan reserves	201	-	-	-	-	-
Onttrekkingen aan reserves	829	185	93	-	-	-
saldo mutatie reserves	**628**	**185**	**93**	**-**	**-**	**-**
Saldo na verrekening reserves Bedrijfsvoering	-9.636	-9.726	-12.518	-13.508	-13.755	-13.781
Totaal Bedrijfsvoering	**-9.636**	**-9.726**	**-12.518**	**-13.508**	**-13.755**	**-13.781**

Algemene Middelen						
Algemene Middelen						**Bedragen x € 1.000,-**
	Jaarrekening 2022	**Begroting 2023**	**Begroting 2024**	**Begroting 2025**	**Begroting 2026**	**Begroting 2027**
totaal bijdragen	**46.811**	**48.582**	**56.504**	**57.103**	**57.730**	**58.480**
Saldo financieringsfunctie	-1	-2	-3	-3	-3	-3
Totaal Algemene Middelen	**46.810**	**48.580**	**56.501**	**57.100**	**57.727**	**58.477**

Onvoorzien

De begroting van VRBN bevat geen post voor onvoorzien. Eventuele onvoorziene situaties met de daaruit volgende kosten, dienen op dat moment van dekking te worden voorzien. In de risicoparagraaf, die gekoppeld is aan de weerstandscapaciteit, is het risico van onvoorziene uitgaven opgenomen.

2. Verplichte paragrafen

In dit hoofdstuk komen de paragrafen aan bod. Het doel van een paragraaf is om voor overstijgende onderwerpen één totaalbeeld te geven. Volgens het BBV (Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten) zijn de volgende paragrafen verplicht:

- bedrijfsvoering
- financiering
- weerstandsvermogen en risicobeheersing
- onderhoud kapitaalgoederen en investeringen
- verbonden partijen
- grondbeleid
- lokale heffingen

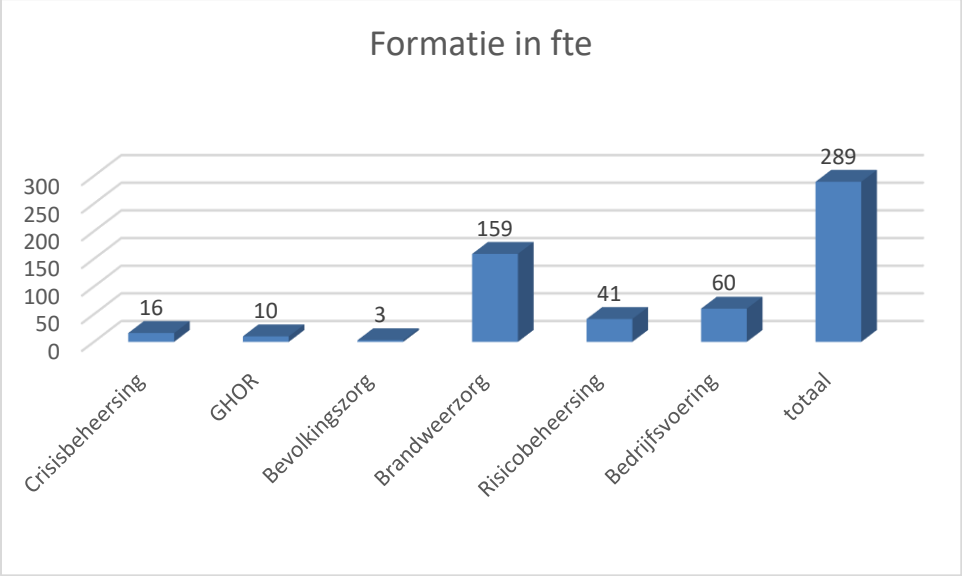
Omdat wij als veiligheidsregio geen lokale heffingen heffen en niet over grondposities beschikken, zijn de paragrafen lokale heffingen en grondbeleid niet opgenomen in deze begroting. Het overzicht investeringen is in bijlage 2 opgenomen om een eenduidig en volledig beeld te geven.

Tevens wordt in dit hoofdstuk aandacht besteed aan de openbaarheidsparagraaf.

2.1 Bedrijfsvoering

Formatie en bezetting
In onderstaand overzicht is onze formatie opgenomen. De realisatie van de gegevens heeft betrekking op de stand van zaken per ultimo 2022. Dit betreft de medewerkers met een aanstelling. De brandweervrijwilligers zijn uitgezonderd van het fte-overzicht en apart verantwoord in deze paragraaf.

Onderstaande grafiek geeft de formatie per onderdeel weer.

De formatie is op peildatum 1 januari 2023 met 2 fte gestegen ten opzichte van de Begroting 2023. Bij de uitvoering van de Programmabegroting 2024 wordt een aanzienlijke uitbreiding van de formatie gerealiseerd, die nu nog niet in bovenstaande cijfers is verwerkt.

Naast de medewerkers met een aanstelling bij VRBN zijn in 2024 tevens medewerkers vanuit andere organisaties werkzaam voor de veiligheidsregio. Dit zijn de medewerkers van de GHOR, die in dienst zijn bij de GGD (wel opgenomen in bovenstaand overzicht). Omgekeerd zijn bij Crisisbeheersing de calamiteiten coördinatoren (7 fte) en de evenementenregisseur (1 fte) ook werkzaam voor Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost (VRBZO). Bij Brandweerzorg (BWZ) werken de centralisten en de leiding van de Meldkamer Brandweer Oost-Brabant (27 fte) ook voor VRBZO.

Vrijwilligers
Het aantal vrijwilligers is opgenomen in onderstaande tabel. We gaan uit van een formatie van 905 vrijwilligers in 2024. Het werven en opleiden van vrijwilligers is een continu proces.

Brandweervrijwilligers				
	Aantal 2024	Aantal 2025	Aantal 2026	Aantal 2027
Cluster Bosch en Duin	199	199	199	199
Cluster De Meijerij	260	260	260	260
Cluster Maasland	232	232	232	232
Cluster Land van Cuijk	214	214	214	214
Totaal	**905**	**905**	**905**	**905**

Percentage overhead
In onderstaand overzicht zijn de lasten per taakveld weergegeven. Ons percentage overhead is 23% in 2024.

Overzicht Overhead VRBN									Bedragen x € 1.000
Code	Taakveld	2024	%	2025	%	2026	%	2027	%
0.4	Overhead	13.836	23%	14.734	25%	14.981	25%	15.007	24%
0.5	Treasury	400	1%	645	1%	645	1%	732	1%
0.8	Overige Baten en Lasten		0%		0%		0%		0%
0.9	VPB		0%		0%		0%		0%
0.10	Mutatie reserves	2.862	5%	1.373	2%	1.154	2%	1.154	2%
1.1	Crisisbeheersing en Brandweer	42.685	71%	43.325	72%	44.025	72%	44.649	73%
Totaal lasten		**59.783**		**60.077**		**60.805**		**61.542**	

Rechtmatigheidsverantwoording
Het Dagelijks Bestuur is verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de relevante wet- en regelgeving. Tot en met 2022 bracht de accountant hierover verslag uit. Met ingang van verslagjaar 2023 dient het Dagelijks Bestuur zelf een rechtmatigheidsverantwoording op te stellen, die opgenomen wordt in de jaarrekening. In de paragraaf bedrijfsvoering dient vanaf dan gerapporteerd te worden over de bevindingen boven de rapporteringstolerantie.

Het bestuur heeft de grensbedragen, rapporteringstolerantie, normenkader en het in-controlplan vastgesteld. Deze dienen als basis voor de (verbijzonderde) interne controles die door de veiligheidsregio worden gedaan om de werkprocessen en de genomen interne controlemaatregelen te toetsen. Elke sector gaat een eigen deelverantwoording afgeven over de rechtmatigheid. Samen met de resultaten van de verbijzonderde interne controles resulteert dit in een rechtmatigheidsverantwoording voor de gehele veiligheidsregio.

De werkwijze om te komen tot een rechtmatigheidsverantwoording is afgestemd met de accountant. In 2023 moet alleen nog de financiële- en de controleverordening worden aangepast.
De accountant zal overigens ook vanaf 2023 blijven toetsen of de jaarrekening getrouw is. Oftewel, conform de realiteit. De door VRBN opgestelde rechtmatigheidsverantwoording wordt onderdeel van de jaarrekening. De accountant controleert daarmee impliciet ook de getrouwheid van de rechtmatigheidsverantwoording van het Dagelijks Bestuur.

Privacy
VRBN is verantwoordelijk voor het wettig behandelen van persoonsgegevens. Dit zijn persoonsgegevens van burgers, ambtenaren en vrijwilligers. Daarbij heeft VRBN een morele plicht om de vertrouwelijkheid en gevoelige aard van deze persoonsgegevens te eerbiedigen. VRBN verwerkt geen persoonsgegevens tenzij dat noodzakelijk is. De persoonsgegevens worden onder andere gebruikt voor het beheren van incidenten, om toezicht te houden, voor relatiebeheer, werving en selectie, en de werknemersadministratie. VRBN zorgt er voor dat er altijd een grondslag is voor die verwerking, dat de betrokken persoonsgegevens niet langer worden bewaard dan noodzakelijk, en dat deze alleen met bevoegde partijen worden gedeeld. Door gepaste technische en organisatorische maatregelen te nemen zorgt VRBN er ook voor dat de persoonsgegevens adequaat beveiligd zijn. Betrokkenen kunnen uitvoering geven aan hun rechten door te mailen met de Functionaris Gegevensbescherming.

Verplichtingen uit de nieuwe Wet gemeenschappelijke regelingen (WGR)
De aanpassingen in de wet gemeenschappelijke regelingen hebben als gevolg dat VRBN de Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Brabant-Noord zal moeten aanpassen. Ten tijde van het opstellen van deze begroting wordt gewerkt aan de planning en aan de wijze waarop een goede invulling wordt gegeven aan wat de gewijzigde WGR beoogd. Op korte termijn zal deze planning met de voorgestelde invulling ervan worden voorgelegd aan het bestuur van VRBN. Het informeren van én de betrokkenheid van de raden is daarbij een belangrijk aandachtspunt.

2.2 Financiering

De financieringsparagraaf is een onderdeel van de programmabegroting en voorgeschreven voor gemeenschappelijke regelingen, zoals VRBN. De Wet Financiering Decentrale Overheden (Wet FIDO) stelt regels voor het financieringsgedrag, die binnen de veiligheidsregio zijn vertaald in een treasurystatuut.

Financieringsportefeuille
VRBN is externe financiering overeengekomen bij de huisbankier Bank Nederlandse Gemeenten (BNG Bank). Met de BNG bank is een krediet- en depotarrangement vastgelegd van € 3.300.000 voor de kortlopende negatieve saldi in rekening-courant. Wat betreft de financieringsbehoefte voor de financiering van de nieuwe huisvestingsprojecten is in 2022 een tweetal nieuwe langlopende leningen voor een totaal van € 36 miljoen aangetrokken ter grootte bij de BNG bank. De opname van deze leningen is gebaseerd op de investeringsplanning.

Wet FIDO
In de Wet FIDO worden door de overheid specifieke regels gesteld ten aanzien van de structuur van de leningen van de decentrale overheid, om zodoende de gevoeligheid voor rentefluctuaties te beperken. Hiertoe wordt een kasgeldlimiet en een renterisiconorm gehanteerd.

De kasgeldlimiet stelt grenzen aan de omvang van de financiering door middel van kort vermogen (looptijd korter dan 1 jaar). Voor gemeenschappelijke regelingen is de kasgeldlimiet vastgesteld op

8,2% van de lasten van de jaarbegroting. Voor VRBN betekent dit dat de kasgeldlimiet voor 2024 is gesteld op € 4,8 miljoen (8,2% van € 59,0 miljoen).

De renterisiconorm heeft tot doel om de renterisico's op de langlopende schulden (langer dan 1 jaar) te beheersen door grenzen te stellen aan de spreiding van looptijden van de leningenportefeuille. Voor de gemeenschappelijke regeling is de renterisiconorm gesteld op 20%, met een minimumbedrag van € 2,5 miljoen. Voor VRBN betekent dit dat de renterisiconorm voor 2024 € 11,9 miljoen bedraagt (20% van € 59,0 miljoen). Op basis van de gegevens van de leningenportefeuille (zie bijlage 4.4) kan een overzicht worden samengesteld voor de renterisiconorm.

Toets Renterisiconorm VRBN				bedragen * € 1.000
Jaar	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**
Begrotingstotaal	59.382	59.431	60.158	60.808
Percentage (norm voor GR)	20,0%	20,0%	20,0%	20,0%
Renterisiconorm	**11.876**	**11.886**	**12.032**	**12.162**
Renteherzieningen				
Aflossingen	2.500	3.150	3.150	3.150
Renterisico	**2.500**	**3.150**	**3.150**	**3.150**
Ruimte onder renterisiconorm	**9.376**	**8.736**	**8.882**	**9.012**

Rente

De BBV voorschriften vragen om inzicht in de begroting en verantwoording van de totale rentelasten en de daaraan gekoppelde financieringsbehoefte moet inzichtelijk zijn. Daarom is in deze paragraaf ook de rentelasten, het renteresultaat, de wijze waarop rente aan investeringen en taakvelden wordt toegerekend en de financieringsbehoefte opgenomen.

De rentelasten voor 2024 zijn – op basis van de structurele begroting – geraamd op € 397.290.

	Renteschema 2024		
Rubriek	Omschrijving	Bedragen in euro's	Bedragen in euro's
A	De externe rentelasten over korte en lange financiering	€ 397.290	
B	De externe rentebaten (idem)		
	Saldo rentelasten en rentebaten		**€ 397.290**
C1	De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	€ -	
C2	De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	€ -	
C3	De rentebaat van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken (=projectfinanciering), die aan betreffende taakveld moet worden toegerekend	€ -	
	Aan taakvelden toe te rekenen externe rente	**€ -**	**€ -**
D1	Rente over eigen vermogen		
D2	Rente over voorzieningen		
	Totaal aan taakvelden toe te rekenen externe rente	**€ -**	**€ -397.695**
E	De aan taakvelden toe te rekenen externe rente (rente-omslag)	€ -397.695	
	Renteresultaat op het taakveld treasury		**€ -405**

Schatkistbankieren
Door een wetswijziging zijn alle lagere overheden vanaf eind 2013 verplicht om hun liquide middelen en beleggingen aan te houden in de schatkist van het Ministerie van Financiën en niet langer bij private instellingen, zoals banken.

Voor Veiligheidsregio Brabant-Noord houdt dit in dat alle rekening-courant tegoeden en deposito's zijn ondergebracht bij het Ministerie van Financiën. Over het saldo bij het Ministerie wordt een slechts een beperkte rentevergoeding ontvangen. De renteopbrengst over de gelden bij de schatkist zullen minimaal zijn vanwege het lage rentepercentage. Deze rentebaten worden niet in de begroting opgenomen.

Een heel beperkt deel van het reguliere betalingsverkeer blijft ondergebracht bij de BNG-Bank. Hier wordt een rekening-courant aangehouden waarop een beperkt saldo aan liquide middelen mag staan. Indien het saldo van de rekening-courant boven het toegestane maximum uitkomt, dan moet dit worden afgedragen aan het Ministerie van Financiën. Bij een negatief saldo moet dit juist worden aangevuld vanuit het Ministerie van Financiën.

Samenstelling vreemd vermogen
Per 1 januari 2024 is de verwachte stand van de huidige geldleningen geraamd op € 56.750.000. Het betreft geldleningen welke door de Bank Nederlandse Gemeenten zijn verstrekt.

Meerjarenbalans en EMU-saldo
Met het oog op een betere raming en beheersing van het EMU-saldo wordt in het nieuwe BBV een geprognosticeerde balans voorgeschreven en het meerjarig opnemen van het EMU-saldo. Beide zijn hieronder weergegeven.

Meerjarenbalans						bedragen * € 1.000
Activa	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**
Materiële vaste activa	46.610	52.110	63.188	88.274	98.154	95.315
Vlottende activa	13.853	8.000	9.000	10.000	10.000	10.000
Totaal vaste activa	**60.463**	**60.110**	**72.188**	**98.274**	**108.154**	**105.315**
Eigen vermogen	15.924	13.000	14.000	14.000	14.000	14.000
Voorzieningen	4.058	5.500	5.500	5.500	5.500	5.500
Vaste schulden	33.000	36.500	46.000	72.000	79.000	77.000
Vlottende passiva	7.481	5.110	6.688	6.774	9.654	8.815
Totaal vaste passiva	**60.463**	**60.110**	**72.188**	**98.274**	**108.154**	**105.315**

Het balanstotaal van VRBN zal oplopen tot ruim € 105,3 miljoen in 2027. De omvang en het verloop van het balanstotaal wordt voornamelijk bepaald door de materiele vaste activa. Hier is een stijging te zien die grotendeels veroorzaakt wordt door de overdracht van de kazernes aan de veiligheidsregio en de bouw van een hooflocatie in 's-Hertogenbosch en een nevenlocatie in Zeeland. Het eigen vermogen wordt gedurende de komende jaren afgebouwd, door de inzet van reserves.

GHOR
De kas- en bankmutaties van de GHOR lopen via een rekening van de GGD Hart voor Brabant en zijn daarom ook niet meegenomen in bovenstaande overzichten.

2.3 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

We kunnen ambities niet realiseren zonder risico's te nemen. Risico's horen bij het proces van verandering. Of een organisatie in staat is de gevolgen van de risico's op te vangen zonder dat het beleid of de uitvoering daarvan in gevaar komt, wordt weergegeven door de 'weerstandscapaciteit'.

Onder weerstandscapaciteit verstaan we de middelen en mogelijkheden die een organisatie heeft om onverwachte, niet-begrote kosten te kunnen dekken. Het geld en de mogelijkheden bestaan uit de vrij aanwendbare algemene reserve. De benodigde weerstandscapaciteit is afhankelijk van de aard en de omvang van de risico's waar een organisatie mee wordt geconfronteerd. Voor deze risico's kunnen geen verzekeringen worden afgesloten of voorzieningen worden gevormd, omdat de risico's zich niet regelmatig voordoen en niet goed meetbaar zijn.

Tussen de weerstandscapaciteit en de risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen, maar die wel van betekenis kunnen zijn voor de financiële positie, bestaat dus een relatie. Deze relatie noemen we het weerstandsvermogen. In de notitie Risicomanagement en weerstandsvermogen is een methode en een proces vastgelegd waarbij ongedekte risico's worden geïnventariseerd en beoordeeld.

Weerstandsvermogen
Het weerstandsvermogen geeft aan hoe de *beschikbare weerstandscapaciteit* zich verhoudt tot de *benodigde capaciteit* vanwege ongedekte (resterende) risico's. Dit wordt uitgedrukt in de weerstandsratio (benodigde capaciteit / beschikbare capaciteit).

Risico-inventarisatie en benodigde weerstandscapaciteit
De financiële omvang van de ongedekte risico's wordt berekend door de kans op een gebeurtenis die een (negatief) effect heeft op de bedrijfsvoering en/of de financiële positie te vermenigvuldigen met de financiële impact (omvang) van de gebeurtenis.

In de risicotabel op de volgende pagina hebben we onze belangrijkste risico's opgenomen.

Nr.	Risico en beheersmaatregel	Kolom	S/I*	Impact	Kans	Risicobedrag (impact x kans)
1	Grotere prijsstijging overige bestaande lasten	VR	S	€ 2.040.000	25-50%	€ 770.000
2	Cyberincident/Datalek	VR	S	€ 2.500.000	20%	€ 500.000
3	Huisvesting - onderhoud en beheer kazernes	BBN	I	€ 1.000.000	50%	€ 500.000
4	Calamiteitenkosten	BBN	I	€ 350.000	50%	€ 175.000
5	Ziekte/ongeval/overlijden personeel	VR	I	€ 300.000	50%	€ 150.000
6	Opleidingskosten	BBN	S	€ 250.000	50%	€ 125.000
7	Taakdifferentiatie brandweer	BBN	S	€ 250.000	50%	€ 125.000
8	Tekort aan gekwalificeerd deskundig en ervaren personeel.	VR	S	€ 200.000	50%	€ 100.000
9	Niet verzekerde aansprakelijkheid voor handelen medewerkers veiligheidsregio	BBN	S	€ 1.000.000	10%	€ 100.000
10	Eigenrisicodrager WW/WIA	VR	S	€ 200.000	25%	€ 50.000
11	Fiscaal risico	VR	I	€ 200.000	10%	€ 20.000
12	Niet verzekerde schade materiaal	BBN	S	€ 55.000	25%	€ 13.750
13	Onvoldoende paraatheid door minder beschikbaarheid brandweerpersoneel	BBN	S	-	25%	P.M.
14	Uitval/storing/wegvallen en vernieuwen ICT	VR	S	-	25%	P.M.
15	Fraude	BBN	I	-	-	P.M.
16	Niet voldoen aan wet- en regelgeving	VR	I	-	-	P.M.
17	Pandemie	GHOR	I	-	-	P.M.
18	Regulering PFAS-schuim	BBN	I	-	-	P.M.
	Totaal					**€ 2.628.750**

Vervallen / nieuwe of gewijzigde risico's

Gewijzigd – Taakdifferentiatie brandweer
De impact van dit risico is verlaagd van € 1,0 miljoen naar € 125.000. Vanuit het Veiligheidsberaad is in afstemming met de Minister van Veiligheid en Justitie afgesproken om vooralsnog in te zetten op implementatie van Bouwsteen 1. Hiervoor moet nog een aantal randvoorwaarden worden ingevuld. Het primaat hiervoor ligt bij de stelselverantwoordelijke. De afweging of en wanneer de overige bouwstenen moeten worden geïmplementeerd is van latere orde. De inschatting is dat het eventuele financiële effect hiervan na 2024 komt te liggen.

Gewijzigd – Indexering: grotere prijsstijging overige bestaande lasten
De impact van dit risico is verhoogd naar € 770.000 voor prijsstijgingen op drie onderdelen: prijsindexering op huisvesting, prijsstijging op energie en de stijging van de personele lasten. Door de ontwikkelingen in de bouw zijn de bouwkosten van geplande nieuwbouw en renovatie gestegen. De toekomstige prijsontwikkeling blijft onzeker. Ook de kosten voor energie zijn in 2023 en latere jaren substantieel hoger dan de jaren ervoor. Wegens de hoge inflatie in de huidige conjunctuur en de daaruit volgende inzet in de CAO-onderhandelingen, bestaat een risico dat de stijging van de salarislasten de indexering van de bijdragen overschrijdt.

Toegevoegd - Cyberincident/datalek
Dit risico is toegevoegd met een behoorlijke impact, gebaseerd op de incidenten die zich bij andere organisaties hebben voorgedaan.

Aangepaste weergave – Huisvesting
Het eerder geraamde risico onder noemer Huisvesting viel uiteen in prijsstijgingen en verborgen gebreken. Het eerste onderdeel is nu gegroepeerd met overige prijsstijgingen (1). Daarnaast blijft het

risico dat VRBN wordt geconfronteerd met onverwachte tegenvallers in het groot onderhoud (die niet in het meerjarenonderhoudsplanningen zijn meegenomen).

Beschikbare weerstandscapaciteit
De financiële weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen die een organisatie heeft om de negatieve gevolgen te kunnen dekken, bijvoorbeeld reserves en bezuinigingsmogelijkheden, zonder dat dit invloed heeft op de voortzetting van het bestaand beleid. Bij VRBN bestaat de weerstandscapaciteit uit de algemene reserve. Per 31-12-2022 was de stand van de algemene reserve € 2,77 miljoen.

Beoordeling weerstandsvermogen
Bij een benodigde weerstandscapaciteit van € 2,63 miljoen op basis van de risico's, komt de weerstandsratio daarmee uit op 1,05. Volgens de kwalificatie van het Nederlands Adviesbureau is de omvang van een weerstandsratio in relatie tot geïdentificeerde risico's daarmee voldoende (boven de 1 is voldoende).

Financiële kengetallen
Onderstaand worden de financiële kengetallen weergegeven die op grond van het BBV moeten worden opgenomen in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing. De kengetallen zijn berekend aan de hand van de meest recente meerjarengegevens en besluiten van het bestuur van de veiligheidsregio.

Deze tabel wordt na afronding accountantscontrole ingevoegd voor vaststelling van de programmabegroting door het bestuur.

De netto schuldquote geeft het niveau van de schuldenlast van VRBN aan ten opzichte van de eigen middelen en geeft zodoende een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de organisatie drukken. De schuldquote zal de komende jaren toenemen. Dit wordt veroorzaakt door het aantrekken van leningen om de investeringen in de komende jaren te kunnen financieren.

Voor VRBN is er geen verschil tussen de netto schuldquote en de netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen. Dit wordt veroorzaakt doordat er geen kapitaalverstrekkingen worden gedaan aan bijvoorbeeld deelnemingen, gemeenschappelijke regelingen of overige verbonden partijen.

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. Dit geeft aan in welke mate de veiligheidsregio in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. In de komende jaren zal een groot gedeelte van de reserves worden ingezet ter dekking van de exploitatie, hierdoor neemt het eigen vermogen af. Dit vormt de belangrijkste oorzaak van de daling van de solvabiliteitsratio.

De structurele exploitatieruimte geeft aan of de structurele lasten gedekt worden door structurele baten en de exploitatie hiermee in evenwicht is. Dit wordt beoordeeld door de structurele lasten, inclusief de structurele toevoegingen aan reserves, af te zetten tegen de structurele baten, inclusief de structurele onttrekkingen aan reserves. Voor de komende jaren wordt een structureel evenwicht van de exploitatie verwacht.

2.4 Onderhoud kapitaalgoederen

In artikel 12 van het BBV wordt aangegeven wat de beleidskaders zijn van het onderhoud van de kapitaalgoederen, de hieruit voortvloeiende financiële consequenties en de vertaling van deze consequenties in de begroting.

VRBN beschikt over een aanzienlijke omvang kapitaalgoederen[1]. Met het onderhoud van de kapitaalgoederen is een substantieel deel van de begroting gemoeid. Deze kapitaalgoederen bestaan uit gebouwen, materieel en voertuigen.

Gebouwen
Van de 38 brandweerkazernes zijn er 35 in het bezit van de veiligheidsregio. De kazernes Vught en Veghel worden gehuurd van de gemeenten en de kazerne Cromvoirt wordt particulier gehuurd. Naast de brandweerkazernes wordt gebruik gemaakt van een kantoorpand aan de Kooikersweg in ’s-Hertogenbosch. Om de kosten voor groot onderhoud te egaliseren, is een bestemmingsreserve groot onderhoud kazernes gevormd. We voeden deze reserve op basis van het meerjaren onderhoudsplan (MJOP) dat voor elke kazerne is opgesteld. De boekwaarde van alle panden in bezit tezamen bedraagt € 18,6 miljoen per 1 januari 2023 (exclusief onderhanden werk).

Materiaal en voertuigen
VRBN heeft een grote vloot aan voertuigen en ander werkmaterieel dat geregistreerd wordt in een Materieelbeheersysteem. Het onderhoud aan zowel de voertuigen als de bepakking wordt voor een deel extern gedaan en voor een deel in eigen beheer. Er is door VRBN een bestemmingsreserve kapitaallasten ingesteld t.b.v. vervanging van materieel en materiaal.

2.5 Verbonden partijen

Er is sprake van een verbonden partij volgens het BBV als er zowel een bestuurlijk als een financieel belang is voor VRBN. Het bestuurlijk belang komt tot uitdrukking in de zeggenschap. Het financieel belang komt tot uitdrukking in het aan de verbonden partij ter beschikking gestelde bedrag. Dat is niet verhaalbaar als de verbonden partij failliet gaat, of als de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt.

VRBN is een samenwerkingsverband op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen, waaraan 11 gemeenten deelnemen. Vastgelegd is dat de deelnemende gemeenten er zorg voor dragen dat de veiligheidsregio over voldoende middelen beschikt om aan zijn verplichtingen te kunnen voldoen, waarmee de exploitatie en het afdekken van financiële risico’s gewaarborgd is. Hierdoor is VRBN een verbonden partij voor de 11 gemeenten.

Hieronder is een overzicht opgenomen van derde rechtspersonen waarin VBBN een bestuurlijk en/of financieel belang heeft:

[1] De activa van de GHOR worden onderhouden volgens de planning van de GGD Hart voor Brabant.

Naam	Doel	Belang	Eigen en vreemd vermogen voor bestemming 2022	Jaarresultaat 2022
Werkgeversvereniging Samenwerkende Veiligheidsregio's (WVSV)	De WVSV is de werkgeversverniging voor arbeidsvoorwaarden voor alle werknemers van de veilgheidsregio's.	De WVSV is zelfstandig en onafhankelijk, juridisch vormgegeven als vereniging. Statuten en huishoudelijk reglement zijn beschikbaar op de website (www.wvsv.nl).	Nog niet bekend	Nog niet bekend
Stichting Risicobeheer Veiligheidsregio's	De veiligheidsregio's willen door samenwerking een beter antwoord bieden op interne en externe ontwikkelingen omtrent verzekeringsaangelegenheden.	Deelname aan de Stichting Risicobeheer Veiligheidsregio's, die door middel van een expertisebureau namens VRBN ondersteuning biedt bij onder meer risicobeheer en de gezamenlijke inkoop van een ongevallenverzekering.	Nog niet bekend	Nog niet bekend

Werkgeversvereniging Samenwerkende Veiligheidsregio's (WVSV)
De Werkgeversvereniging Samenwerkende Veiligheidsregio's is de werkgeversvereniging van de 25 veiligheidsregio's die met de werknemersorganisaties op landelijk niveau tot afspraken komt over arbeidsvoorwaarden voor alle werknemers van de veiligheidsregio's (met uitzondering van het personeel dat onder een eigen Cao valt bijvoorbeeld Cao Ambulancezorg). De WVSV is per 1 januari 2022 officieel van start gegaan. De WVSV maakt namens haar leden afspraken met de vakbonden over collectieve arbeidsvoorwaarden voor het personeel van de veiligheidsregio's. Deze afspraken worden vastgelegd in de "CAR(-UWO) Veiligheidsregio's" (voorheen CAR-UWO).

Stichting Risicobeheer Veiligheidsregio's
De veiligheidsregio's hebben in de loop van 2022 een gezamenlijk expertisebureau risicobeheer in de vorm van een stichting opgericht, waarmee zij collectief een ongevallenverzekering kunnen inkopen en deze schades kunnen afwikkelen. Op termijn kunnen ook andersoortige risico's door dit expertisebureau worden opgepakt en vindt ook de schadebehandeling centraal plaats. Hiermee ontstaat een professionele organisatie die invulling geeft aan het risicobeheer van de veiligheidsregio's. Het expertisebureau risicobeheer heeft bovendien samenwerkingsverbanden afgesloten met soortgelijke organisaties, zoals VNG Risicobeheer en Verzekeringsbedrijf Groot Amsterdam om het initiatief waar mogelijk te versterken.

In oprichting:
De rechtspositieregeling CAR-UWO schrijft voor dat VRBN als werkgever verantwoordelijk is voor het afsluiten van een ongevallenverzekeringen voor haar medewerkers. VRBN voldoet aan deze verplichting. Omdat verzekeraars de laatste jaren steeds meer beperkingen doorvoeren in hun verzekeringspakketten hebben de samenwerkende veiligheidsregio's enkele jaren geleden het initiatief genomen om gezamenlijk aan de slag te gaan met het thema 'Goed werkgeverschap na dienstongevallen'. De veiligheidsregio's hebben landelijk afgesproken welke aanspraken we aan onze medewerkers bieden. Daarnaast is besloten om deze aanspraken in gezamenlijkheid te financieren in een mix van verzekeren en zelf/samen dragen. Dit wordt geïmplementeerd in de vorm van een tweetrapsraket: de oprichting van een Stichting Risicobeheer Veiligheidsregio's (expertisebureau) en vervolgens de oprichting van een Stichting Waarborgfonds Veiligheidsregio's. De landelijke regeling met aanspraken dient als basis voor de Stichting Risicobeheer Veiligheidsregio's en het waarborgfonds.

Het dagelijks bestuur van VBRBN heeft op 15 december 2021 ingestemd met de oprichting en de deelname aan het – aan de stichting Risicobeheer Veiligheidsregio's gelieerde – waarborgfonds. Gemeenteraden zijn daarna in de gelegenheid gesteld hierop een zienswijze te geven. Het algemeen bestuur heeft op 23 maart 2022 een definitief besluit genomen tot deelname aan de nog (op landelijk niveau) op te richten stichting.

Daarnaast zijn er partijen waar sprake is van een structureel samenwerkingsverband. Deze worden hieronder toegelicht.

Gemene rekening GHOR
Met ingang van 1 januari 2014 is voor de bedrijfsvoering van de GHOR een overeenkomst kosten voor gemene rekening afgesloten met de GGD Hart voor Brabant. Daar zijn de activiteiten van de GHOR in ondergebracht. De gemeenschappelijke regelingen GGD Hart voor Brabant en VRBN maken deel uit van deze gemene rekening.

In de gemene rekening zijn de kosten opgenomen ten aanzien van het personeel (inclusief de kosten van ziekte, arbeidsongeschiktheid en ontslag), de toerekenbare overhead en de overige kosten van de GHOR. Ter verdeling van het werkelijke niveau van de kosten is een verdeelsleutel tussen de partijen afgesproken. VRBN participeert voor een aandeel van 94,9% in de gemene rekening.

Het instellen en in stand houden van een GHOR is een taak van de veiligheidsregio. De GHOR is een onderdeel van de GGD.

Gemene rekening Meldkamer Brandweer Oost-Brabant
Met ingang van 1 januari 2018 is voor de Meldkamer Brandweer Oost-Brabant (centralisten en leiding) een overeenkomst kosten voor gemene rekening afgesloten met de Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost. Daar zijn de activiteiten van de Meldkamer Brandweer Oost-Brabant in ondergebracht. De gemeenschappelijke regelingen Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost en VRBN maken deel uit van deze gemene rekening.

In de gemene rekening zijn de kosten opgenomen ten aanzien van het personeel (inclusief de kosten van ziekte, arbeidsongeschiktheid en ontslag) en de overige kosten van de Meldkamer Brandweer Oost-Brabant. Ter verdeling van het werkelijke niveau van de kosten is een verdeelsleutel tussen de partijen afgesproken. De Meldkamer Brandweer Oost-Brabant is ondergebracht bij VRBN en beide veiligheidsregio's participeren voor een aandeel van 50% in de gemene rekening. Daarnaast wordt Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost een opslag van 8% voor de overhead in rekening gebracht.

Gemene rekening de calamiteiten coördinatoren
Met ingang van 1 september 2019 is voor het 24/7 organiseren van de functie calamiteiten coördinator (CaCo) op de Meldkamer Oost-Brabant een overeenkomst kosten voor gemene rekening afgesloten met de Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost. Daar zijn de activiteiten van de calamiteiten coördinatoren in ondergebracht. De gemeenschappelijke regelingen Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost en VRBN maken deel uit van deze gemene rekening.

In de gemene rekening zijn de kosten opgenomen ten aanzien van het personeel (inclusief de kosten van ziekte, arbeidsongeschiktheid en ontslag) en de overige kosten van de calamiteiten coördinatoren. Ter verdeling van het werkelijke niveau van de kosten is een verdeelsleutel tussen de partijen afgesproken. De calamiteiten coördinatoren zijn ondergebracht bij VRBN en beide veiligheidsregio's participeren voor een aandeel van 50% in de gemene rekening.

2.6 Openbaarheidsparagraaf Wet open overheid

Per 1 mei 2022 is de Wet open overheid in werking getreden. De Wet open overheid (hierna: Woo) is de opvolger van de Wet openbaarheid van bestuur (hierna: Wob). Waar de Wob voornamelijk zag op het passief openbaar maken van informatie richt de Woo zich voornamelijk op het actief openbaar maken van informatie en het op orde brengen van de informatiehuishouding van bestuursorganen. Een van de verplichtingen die uit de Woo volgt is dat bestuursorganen jaarlijks in de begroting aandacht besteden aan de beleidsvoornemens inzake de uitvoering van de Woo en in de

verantwoording verslag doen van de uitvoering van de wet, mede in relatie tot de beleidsvoornemens. Bestuursorganen gaan in de openbaarheidsparagraaf in op de beleidsvoornemens (c.q. behaalde resultaten) met betrekking tot de actieve en passieve openbaarmaking en de verbetering van de informatiehuishouding.

Passieve openbaarmaking (openbaarmaking op verzoek)
VRBN heeft een tweetal medewerkers, die het eerste aanspreekpunt zijn voor de behandeling van Woo-verzoeken. Deze medewerkers zijn de aangewezen personen om met verzoekers in contact te treden wanneer het verzoek niet duidelijk of concreet genoeg is.

Actieve openbaarmaking
In 2023 heeft VRBN haar ambitieniveau bepaald ten aanzien van de Woo en de actieve openbaarmakingsplicht, mede op basis van het door de VNG opgestelde meerjarenplan Woo voor gemeenten (april 2022).

In 2023 wordt een nieuw digitaal platform beschikbaar gesteld door de Rijksoverheid, die gebruikt moet worden voor het actief openbaar maken van documenten. Het Platform voor Open Overheidsinformatie (PLOOI) wordt het portaal waar actief openbaar gemaakte overheidsinformatie te vinden is. Er zijn 11 verplicht actief openbaar te maken informatiecategorieën uit de Wet open overheid, deze categorieën worden stapsgewijs in de periode 2022 t/m 2027 worden opgepakt. We dienen er daarbij voor te zorgen dat geïnteresseerden de informatie op een centrale plek en op een gebruiksvriendelijke manier kan vinden.

Vanaf 1 juli 2023 zijn documenten die ter inzage worden gelegd ook digitaal te zien. Deze digitale ter inzagelegging is een wettelijke verplichting die is geïntegreerd in het bestaande DROP (Decentrale regelgeving en officiële publicaties) dat al gebruikt wordt voor het rechtsgeldig bekend maken van algemeen verbindende voorschriften en besluiten.
De informatie die centraal wordt ingevoerd is zichtbaar op www.overheid.nl.

Verbetering van de Informatiehuishouding
In 2023 heeft VRBN naast het eerder genoemde ambitieniveau een implementatieplan opgesteld, waarbij de ook ingaan op de vier hoofdlijnen van het actieplan Open op Orde van de Rijksoverheid (maart 2021).

In 2024 zullen we in de verantwoordingscyclus ingaan op de uitvoering van de Woo aan de hand van het in 2023 opgestelde implementatieplan.

VIND-IM
Inzicht hebben in de werkprocessen van de organisatie, is van belang voor het uitvoeren van de Woo. Door de werkprocessen te koppelen aan de applicaties en locaties waar archiefbescheiden zijn opgenomen, kan goed worden bijgehouden waar de informatie, die valt onder de Woo, zich bevindt. We hebben in 2022 het model VIND Informatiemanagement (VIND-IM) aangeschaft. Dit is een model Document StructuurPlan (DSP), gevuld met een complete procesinventarisatie specifiek voor veiligheidsregio's. Relevante ontwikkelingen worden in de procesinventarisatie verwerkt zoals de Woo. Met VIND-IM kunnen we per documenttype zien onder welk artikel van de Woo dit valt.

3. Financiële begroting

3.1 Overzicht van baten en lasten

De begrote dotaties aan reserves betreffen in 2024 de reserves: Kapitaallasten Materieel en Materiaal (€0,3 miljoen), Groot Onderhoud (€1,1 miljoen) en Kapitaallasten Huisvesting (€1,4 miljoen). Dit is conform eerdere besluitvorming.

Veiligheid						
Thema						Bedragen x € 1.000,-
	Jaarrekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Lasten						
Thema Brandweer	31.780	33.134	36.745	36.938	37.340	37.964
Thema Crisis en Multi	4.516	5.130	7.060	7.508	7.805	7.805
Thema Bedrijfsvoering	10.489	10.008	12.715	13.612	13.859	13.885
Taakstelling	-	-	-	-	-	-
totaal lasten	**46.784**	**48.272**	**56.520**	**58.058**	**59.004**	**59.654**
Baten						
Thema Brandweer	1.439	1.496	1.691	1.691	1.691	1.691
Thema Crisis en Multi	358	329	500	500	500	500
Thema Bedrijfsvoering	225	97	104	104	104	104
totaal baten	**2.021**	**1.922**	**2.295**	**2.295**	**2.295**	**2.295**
Saldo Programma's	-44.763	-46.350	-54.225	-55.763	-56.709	-57.359
Algemene middelen						
Gemeentelijke en rijksbijdragen	46.811	48.582	56.504	57.103	57.730	58.480
Saldo financieringsfunctie	-1	-2	-3	-3	-3	-3
Totaal algemene middelen	**46.810**	**48.580**	**56.501**	**57.100**	**57.727**	**58.477**
Totaal saldo van baten en lasten	**2.047**	**2.230**	**2.276**	**1.337**	**1.018**	**1.118**
Dotaties aan reserves	2.658	2.911	2.862	1.373	1.154	1.154
Onttrekkingen aan reserves	1.892	681	586	36	136	36
Saldo verrekening reserves	-766	-2.230	-2.276	-1.337	-1.018	-1.118
Resultaat	**1.281**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**

De algemene dekkingsmiddelen zijn als volgt opgebouwd:

Algemene Middelen						
Algemene Middelen						**Bedragen x € 1.000,-**
	Jaarrekening 2022	**Begroting 2023**	**Begroting 2024**	**Begroting 2025**	**Begroting 2026**	**Begroting 2027**
BDUR - Brandweer	5.383	4.928	6.854	7.301	7.599	7.599
BDUR - GHOR	1.271	1.271	1.323	1.323	1.323	1.323
Gemeentelijke bijdrage Brandweer	38.520	40.662	46.755	46.907	47.236	47.986
Gemeentelijke bijdrage GHOR	936	982	766	766	766	766
Gemeentelijke bijdrage Bevolkingszorg	701	739	806	806	806	806
totaal bijdragen	**46.811**	**48.582**	**56.504**	**57.103**	**57.730**	**58.480**
Saldo financieringsfunctie	-1	-2	-3	-3	-3	-3
Totaal Algemene Middelen	**46.810**	**48.580**	**56.501**	**57.100**	**57.727**	**58.477**

In onderstaande tabel het totaaloverzicht van de subprogramma's: Risicobeheersing, Brandweerzorg, Crisisbeheersing en Rampenbestrijding, Bevolkingszorg, GHOR en Bedrijfsvoering.

Veiligheid						
Subprogramma						**Bedragen x € 1.000,-**
	Jaarrekening 2022	**Begroting 2023**	**Begroting 2024**	**Begroting 2025**	**Begroting 2026**	**Begroting 2027**
Lasten						
Risicobeheersing	3.410	3.702	4.013	4.013	4.013	4.013
Brandweerzorg	28.370	29.432	32.732	32.925	33.327	33.951
Crisisbeheersing- en rampbestrijding	2.167	2.131	4.161	4.609	4.906	4.906
Bevolkingszorg	655	746	810	810	810	810
GHOR	1.694	2.253	2.089	2.089	2.089	2.089
Bedrijfsvoering	10.489	10.008	12.715	13.612	13.859	13.885
Taakstelling	-	-	-	-	-	-
totaal lasten	**46.784**	**48.272**	**56.520**	**58.058**	**59.004**	**59.654**
Baten						
Risicobeheersing	51	21	22	22	22	22
Brandweerzorg	1.388	1.475	1.669	1.669	1.669	1.669
Crisisbeheersing- en rampbestrijding	358	329	500	500	500	500
Bevolkingszorg	-	-	-	-	-	-
GHOR	-	-	-	-	-	-
Bedrijfsvoering	225	97	104	104	104	104
totaal baten	**2.021**	**1.922**	**2.295**	**2.295**	**2.295**	**2.295**
Saldo Programma's	**-44.763**	**-46.350**	**-54.225**	**-55.763**	**-56.709**	**-57.359**
Algemene middelen						
Gemeentelijke en rijksbijdragen	46.811	48.582	56.504	57.103	57.730	58.480
Saldo financieringsfunctie	-1	-2	-3	-3	-3	-3
Totaal algemene middelen	**46.810**	**48.580**	**56.501**	**57.100**	**57.727**	**58.477**
Totaal saldo van baten en lasten	**2.047**	**2.230**	**2.276**	**1.337**	**1.018**	**1.118**
Dotaties aan reserves	2.658	2.911	2.862	1.373	1.154	1.154
Onttrekkingen aan reserves	1.892	681	586	36	136	36
Saldo verrekening reserves	**-766**	**-2.230**	**-2.276**	**-1.337**	**-1.018**	**-1.118**
Resultaat	**1.281**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**

3.2 Kaders totstandkoming begroting

Herijking beleid
Op basis van de Kadernota 2024 behandelen we in deze begroting eerst de actuele ontwikkelingen. Vervolgens gaan we in op de bestendiging van het Beleidsplan ‘20-‘23 ‘Samen Veiliger’. Daarbij ligt de focus op de opdrachten Informatievoorziening binnen de veiligheidsregio en Vakmanschap/paraatheid bij de brandweer. Ook staan we stil bij de hoofdpunten van het nieuwe huisvestingsplan ’24-’27.

Actuele ontwikkelingen
Een belangrijke actuele ontwikkeling is de constatering dat het fundament van de veiligheidsregio’s moet worden versterkt, gezien de langdurige en bovenregionale crises in de praktijk. Deze versterking richt zich nu voornamelijk op het gebied van crisisbeheersing, inclusief informatiepositie. De veiligheidsregio’s krijgen hier vanuit het Rijk extra middelen voor (in totaal 83 miljoen extra, te verdelen over de 25 veiligheidsregio’s). Voor de aanwending van deze extra middelen zijn ook kaders meegegeven vanuit het Rijk en het Veiligheidsberaad. Wij willen de extra BRUR-middelen voor de versteviging van de informatiepositie inzetten voor het borgen en het verder ontwikkelen van informatiegestuurde veiligheid (gericht op o.a. risicomonitoring en –analyse; zicht op risico’s). Komende tijd maken we nadere plannen voor het versterken van onze crisisbeheersing en dus ook voor de besteding van de extra BDUR-middelen, die daaraan gekoppeld zijn.

Ook vragen we aandacht voor de extreme prijsstijgingen van dit moment en welke gevolgen dit al in 2023 kan hebben. De prijsstijgingen zijn dusdanig groot dat we extra goed moeten monitoren of we over 2023 niet tegen een fors tekort aanlopen. Als dit aan de orde is, zal het bestuur met een passend voorstel komen.

Informatievoorziening
Informatie speelt een steeds belangrijkere rol in het dagelijks leven. Dit biedt veel mogelijkheden, maar brengt ook toenemende risico’s met zich mee. Zowel het beschikbaar hebben van informatie en daarmee ook digitale weerbaarheid wordt steeds belangrijker. Als veiligheidsregio hebben we daarin een opgave. Door het combineren van kennis en informatie kan er snel en adequaat worden ingezet op risico- en crisisbeheersing en versterking van de brandweerzorg.

De eerste stappen hiervoor zijn gezet, maar voor de doorontwikkeling van informatievoorziening in het kader van informatiegestuurd werken en informatiegestuurde veiligheid is het randvoorwaardelijk om een versnelde inhaalslag op de beschikbaarheid van personeel en middelen uit te voeren en om daarnaast een basisinformatievoorziening neer te zetten en te onderhouden. Dit alles vraagt een flinke financiële impuls.

Vakmanschap en paraatheid bij de brandweer
Bij de brandweer wordt verder ingezet op het organiseren van een toekomstbestendige brandweer met gemotiveerde vrijwilligers en maatwerk bij het oefenen. We constateren dat er te weinig opleidingen kunnen worden gedraaid om aan de stijgende vraag te voldoen. Met als gevolg dat er nu minder mensen (kunnen) instromen in de operationele bezetting dan dat er uitstromen. Dit vormt op termijn een risico voor de continuïteit van de operatie. Ook zien we dat het meer behoefte gestuurd werken – op het gebied van vakmanschap – leidt tot een groter beroep op de vakbekwaamheidsorganisatie. Om aan structureel toenemende behoeftestelling ten aanzien van blijvende vakbekwaamheid te kunnen voldoen, is investeren noodzakelijk en onvermijdelijk.

Hoofdpunten Huisvestingsplan ’24-’27
In 2020 zijn de brandweerkazernes in de regio overgedragen aan de veiligheidsregio. Om lucht in de begroting van de veiligheidsregio te voorkomen is bij de overdracht gekozen voor een ‘genormeerde’ overdrachtswaarde. Dit betekent dat er geen budget is overgegaan voor de nieuwbouw en de grootschalige renovatie van alle kazernes. Veiligheidsregio Brabant-Noord heeft hiervoor dus ook geen middelen binnen de eigen begroting. Er is gekozen is om te werken met een 4-jarig huisvestings- en investeringsplan, waarbij telkens vier jaar vooruit wordt gekeken naar noodzakelijke nieuwbouw, renovatie en majeure ontwikkelingen. Bij de overdracht is hierbij opgemerkt: de kosten voor nieuwbouw en renovatie komen toch; ongeacht of het eigendom nu komt te liggen bij de veiligheidsregio dan wel bij de deelnemende gemeenten blijft.

Loon- en Prijscompensatie
De te hanteren methodiek ten behoeve van de loon- en prijsindexatie is vastgelegd in art. 2 van de Financiële verordening van VRBN. Voor de loon- en prijsindexatie volgen we voor de VRBN (excl. GHOR) de gemeente ’s-Hertogenbosch. Voor de GHOR volgen we de gemeente Tilburg. In deze begroting gaan we uit van de volgende indexering:

Organisatieonderdeel	loon	prijs	gemiddeld
Veiligheidsregio Brabant-Noord (excl. GHOR)	7,34%	9,60%	8,27%
Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio	7,37%	8,48%	7,95%

Ontwikkeling Rijksbijdrage
Op basis van de beschikking Rijksbijdrage 2023 (december 2022) van het Ministerie van Justitie en Veiligheid wordt onderstaande bijdrage voor VRBN verwacht.

	2024	2025	2026	2027
Meerjarenreeks Rijksbijdrage t.b.v. Veiligheidsregio	**8.176.894**	**8.624.172**	**8.921.721**	**8.921.721**
BDUR-Brandweer Brabant-Noord	6.853.879	7.301.157	7.598.706	7.598.706
BDUR-GHOR Brabant-Noord	1.323.015	1.323.015	1.323.015	1.323.015

De Rijksbijdrage wordt drie jaar vooruit geprognotiseerd. Voor 2026 en 2027 is hetzelfde bedrag aangehouden.

Bovenstaande opstelling van de Rijksbijdrage houdt nog geen rekening met aanvullende bijdragen voor taken, die mogelijk vanuit het Rijk aanvullend aan de veiligheidregio’s worden aangedragen. Het Rijk zal daarin haar verantwoordelijkheid moeten nemen om de financiële effecten niet (automatisch) ten laste van de gemeenten te laten komen.

Rente
De omslagrente wordt conform de BBV-richtlijnen (Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten) toegepast in de begroting. Vooralsnog wordt bij de berekening van de kapitaallasten 0,75% gehanteerd.

3.3 Gemeentelijke bijdrage 2024

Volgens artikel 10.3 van de gemeenschappelijke regeling dient voor berekening van de bijdrage per inwoner uitgegaan te worden van het inwonertal op 1 januari van het jaar, voorafgaande aan dat, waarvoor de bijdrage is verschuldigd. Voor deze programmabegroting is het inwonertal per 1 januari 2023 nog niet bekend. Daarom is voorlopig uitgegaan van het inwoneraantal volgens opgave van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) per 1 januari 2022 namelijk 664.472. Zodra het inwoneraantal per 1 januari 2023 bekend is, hanteren we dit inwoneraantal in de begroting 2024 voor de raming van de totale inwonerbijdragen.

Gemeentelijke bijdragen 2024
In onderstaande tabel is samengevat hoe de nieuwe gemeentelijke bijdragen 2024 zijn opgebouwd.

			bijdrage in € 1
	GHOR	**BZ**	**VRBN (excl. GHOR en BZ)***
Berekening bijdrage 2024:			
Bijdrage 2023 (structureel)	**1,489**	**1,153**	**40.661.649**
Indexering (%)	7,95%		8,27%
Indexering bestaand beleid (€)	0,118	0,095	3.361.689
Verhoging BDUR-uitkering			1.720.000-
Crisisbeheersing			1.220.000
Verlaging bijdrage GHOR	0,454-		
Informatievoorziening VRBN			2.350.000
Vakmanschap en paraatheid Brandweer			650.000
Huisvestingsplan '24-'27 nieuwbouw/renovatie			112.000
Huisvestingsplan '24-'27 duurzaamheid			120.000
Bijdrage 2024	**1,153**	**1,248**	**46.755.338**

Meerjarenbeeld van de gemeentelijke bijdragen
In onderstaande tabel is het meerjarenbeeld van de gemeentelijke bijdragen exclusief indexering vanaf 2024 samengevat (de loon- en prijsindex worden jaarlijks in de kadernota vastgelegd).

Gemeentelijke bijdrage in € 1, prijspeil 2024 (excl. indexering)				
	2024	**2025**	**2026**	**2027**
VRBN, totaal (excl GHOR en BzBN)	46.755.338	46.906.538	47.236.538	47.986.538
GHOR, per inwoner	1,153	1,153	1,153	1,153
BzBN, per inwoner (bij volledige deelname)	1,248	1,248	1,248	1,248

Overzicht van de bijdrage per gemeente in 2024, per kolom aangegeven.

Geraamde bijdragen gemeenten 2024					
	Inwoner-aantal	VRBN excl GHOR en BZ totaal	GHOR	BZ	TOTAAL
Bijdrage per inwoner			€ 1,153	€ 1,248	
Gemeente		€ 46.755.338			
Bernheze	31.715	2.231.615	36.552	39.580	2.307.747
Boekel	11.030	776.122	12.712	13.765	802.600
Boxtel	33.129	2.331.110	38.181	41.345	2.410.637
s-Hertogenbosch	156.538	11.014.741	180.411	172.348	11.367.500
Heusden	45.557	3.205.602	52.505	56.855	3.314.962
Land van Cuijk	90.707	6.382.566	104.540	113.202	6.600.309
Maashorst	58.362	4.106.622	67.262	72.836	4.246.720
Meijerijstad	82.613	5.813.035	95.212	103.101	6.011.347
Oss	93.307	6.565.514	107.537	116.447	6.789.498
Sint-Michielsgestel	29.731	2.092.011	34.265	37.104	2.163.381
Vught	31.783	2.236.400	36.630	39.665	2.312.695
Totaal	**664.472**	**46.755.338**	**765.807**	**806.250**	**48.327.394**

*Aantallen per 1.1.2022 vlgs opgave CBS demografische kerncijfers per gemeente.
De werkelijke bijdrage zal, cf art 10.3 GR worden gefactureerd op basis van de stand per 1 januari 2023.

De gemeente 's-Hertogenbosch betaalt een lagere bijdrage voor Bevolkingszorg (Bz) doordat zij niet het gehele pakket afneemt maar een deel intern heeft georganiseerd.
De gemeentelijke bijdrage aan de kolommen is in 12 maandelijkse gelijke bijdragen verschuldigd voor de tiende van de betreffende maand.

3.4 Incidentele en structurele lasten en baten

Incidentele en structurele lasten, baten en reserves
Het overzicht met de incidentele en structurele lasten, baten en reserves geeft inzicht in het structurele en reële evenwicht van de begroting op korte en langere termijn. Hierdoor wordt het inzicht vergroot in de mogelijkheden van VRBN om eventuele tegenvallers op te vangen binnen de begroting.

Structureel begrotingssaldo Veiligheidsregio Brabant-Noord				bedragen * €1.000
	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Saldo van baten en lasten	2.276	1.337	1.018	1.118
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	-2.276	-1.337	-1.018	-1.118
Saldo na verrekening reserves	**-**	**-**	**-**	**-**
Waarvan incidentele baten en lasten (saldo)	-	-	-	-
Structureel begrotingssaldo	**-**	**-**	**-**	**-**

De begroting van VRBN bestaat bijna alleen uit structurele baten en lasten. Eventuele incidentele baten en lasten die worden toegevoegd zullen budgettair neutraal zijn.

3.5 Financiële positie

Ontwikkeling gemeentelijke bijdrage
Op basis van de vastgestelde financiële uitgangspunten en de ontwikkeling van de Rijksbijdrage, zoals in paragraaf 3.2 weergegeven, presenteren we in paragraaf 3.3 een totaaloverzicht van de gemeentelijke bijdragen. Het financieel perspectief dat in paragraaf 3.1 wordt gepresenteerd laat een structureel sluitende begroting zien.

In deze begroting presenteren we een sluitende begroting. In de programmabegroting 2023 van VRBN was nog in het meerjarenperspectief voor 2025 een taakstelling van € 142.000 opgenomen en vanaf 2026 € 174.000. In de programmabegroting 2024 is deze taakstelling omgebogen middels een verlaging van de GHOR-bijdrage.

Investeringen
In bijlage 2 is per activagroep aangegeven hoeveel vervangings- en uitbreidingsinvesteringen zijn gepland voor 2024. Ook is per jaar aangegeven welke investeringen het betreft. De meeste investeringen hebben betrekking op vervoersmiddelen en overige materiële vaste activa, waaronder bouwkosten en inventaris.

Algemene reserve
De algemene reserve dient om onvoorziene risico's op te vangen. Conform het besluit van het Algemeen Bestuur van 6 november 2019 bedraagt de ondergrens van de algemene reserve € 2,0 miljoen en de bovengrens € 2,4 miljoen. De stand van de algemene reserve was op 31-12-2022 € 2,8 miljoen.

Bestemmingsreserves
In bijlage 4.3 zijn de gerealiseerde en verwachte stand van de reserves en voorzieningen weergegeven op basis van de cijfers in de jaarrekening 2022 en de verwachte onttrekkingen en stortingen in 2023-2027.

VRBN heeft elf bestemmingsreserves met een waarde van € 11,9 miljoen. Zes van deze bestemmingsreserves hebben een relatief kleine bestemming en hebben daarom ook een relatief klein saldo per 31-12-2022 (samen: € 0,7 miljoen). De vijf belangrijkste bestemmingsreserves zijn:

- Reserve Doorontwikkeling Veiligheidsregio
- Reserve Groot Onderhoud
- Reserve Huisvesting (kapitaallasten ter dekking van hoofd- en nevenlocatie)
- Reserve Kapitaallasten Materieel en Materiaal
- Reserve Digitale werkplekken

FLO-voorziening
Na de regionalisering van de FLO-kosten heeft VRBN de FLO-voorziening ingesteld om de kosten over de periode 2020-2045 op te vangen. Het bedrag dat we jaarlijks opzij zetten in de FLO-voorziening bedraagt vanaf 2024 € 380.000. Dit bedrag komt uit de gemeentelijke bijdrage en als de FLO in 2045 is afgewikkeld, brengen we dit bedrag in mindering op de gemeentelijke bijdrage. Bij de jaarstukken 2021 heeft de accountant vastgesteld dat het saldo van de voorziening – in combinatie met de jaarlijkse dotatie – voldoende is om de FLO-kosten te dekken.

Bijlagen

Bijlage 1: Begroting naar hoofdkostensoort

Thema Crisis en Multi						
Crisisbeheersing- en rampenbestrijding						**Bedragen x € 1.000,-**
	Jaarrekening 2022	**Begroting 2023**	**Begroting 2024**	**Begroting 2025**	**Begroting 2026**	**Begroting 2027**
Lasten						
Salarissen en sociale lasten	1.442	1.452	2.702	2.851	2.943	2.943
Bedrijfsvoeringskosten	361	183	729	877	970	970
Bestrijding risico's	116	152	132	132	132	132
Informatiemanagement	82	111	343	494	606	606
Voorbereiding Crisisorganisatie	166	233	255	255	255	255
totaal lasten	**2.167**	**2.131**	**4.161**	**4.609**	**4.906**	**4.906**
Baten						
Salarissen en sociale lasten	358	329	500	500	500	500
totaal baten	**358**	**329**	**500**	**500**	**500**	**500**
Saldo van baten en lasten C&R	**-1.809**	**-1.802**	**-3.661**	**-4.109**	**-4.406**	**-4.406**
Reservemutaties						
Dotaties aan reserves						
Onttrekkingen aan reserves	208					
saldo mutatie reserves	**208**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
Saldo na verrekening reserves C&R	**-1.601**	**-1.802**	**-3.661**	**-4.109**	**-4.406**	**-4.406**

Bevolkingszorg						**Bedragen x € 1.000,-**
	Jaarrekening 2022	**Begroting 2023**	**Begroting 2024**	**Begroting 2025**	**Begroting 2026**	**Begroting 2027**
Lasten						
Salarissen en sociale lasten	289	342	367	367	367	367
Bedrijfsvoeringskosten	90	104	114	114	114	114
Functiestructuur BZ	106	139	152	152	152	152
Opleiden en oefenen BZ	170	161	177	177	177	177
totaal lasten	**655**	**746**	**810**	**810**	**810**	**810**
Baten						
Salarissen en sociale lasten						
Bedrijfsvoeringskosten						
totaal baten	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
Saldo van baten en lasten Bevolkingszorg	**-655**	**-746**	**-810**	**-810**	**-810**	**-810**
Reservemutaties						
Dotaties aan reserves	30					
Onttrekkingen aan reserves		7	4	4	4	4
saldo mutatie reserves	**-30**	**7**	**4**	**4**	**4**	**4**
Saldo na verrekening reserves Bevolkingszorg	**-685**	**-739**	**-806**	**-806**	**-806**	**-806**

GHOR						Bedragen x € 1.000,-
	Jaarrekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Lasten						
GHOR-bijsrage VR	1.694		2.089	2.089	2.089	2.089
Personeelslasten		1.072				
Kapitaalslasten		5				
Huisvestingskosten		93				
Bedrijfskosten		834				
Overhead incl. bestuurskosten		249				
totaal lasten	**1.694**	**2.253**	**2.089**	**2.089**	**2.089**	**2.089**
Baten						
Vrijval voorziening						
Overige baten						
Bijzondere baten						
totaal baten	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
Saldo van baten en lasten GHOR	-1.694	-2.253	-2.089	-2.089	-2.089	-2.089
Reservemutaties						
Dotaties aan reserves						
Onttrekkingen aan reserves						
saldo mutatie reserves	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
Saldo na verrekening reserves GHOR	-1.694	-2.253	-2.089	-2.089	-2.089	-2.089
Totaal Crisis en Multi	**-3.980**	**-4.794**	**-6.556**	**-7.004**	**-7.301**	**-7.301**

Thema Brandweer						
Subprogramma Risicobeheersing						Bedragen x € 1.000,-
	Jaarrekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Lasten						
Salarissen en sociale lasten	3.159	3.514	3.772	3.772	3.772	3.772
Bedrijfsvoeringskosten	225	155	205	205	205	205
Brandveilig leven	26	33	36	36	36	36
totaal lasten	**3.410**	**3.702**	**4.013**	**4.013**	**4.013**	**4.013**
Baten						
Salarissen en sociale lasten	51	21	22	22	22	22
Subsidies						
totaal baten	**51**	**21**	**22**	**22**	**22**	**22**
Saldo van baten en lasten Risicobeheersing	-3.359	-3.681	-3.991	-3.991	-3.991	-3.991
Reservemutaties						
Dotaties aan reserves						
Onttrekkingen aan reserves	59					
saldo mutatie reserves	**59**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
Saldo na verrekening reserves Risicobeheersing	-3.300	-3.681	-3.991	-3.991	-3.991	-3.991

Subprogramma Brandweerzorg						Bedragen x € 1.000,-
	Jaarrekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Lasten						
Salarissen en sociale lasten	12.387	12.930	14.187	14.187	14.187	14.187
Overige personeelskosten	20	21	24	24	24	24
Vrijwilligersvergoedingen	4.010	4.242	4.818	4.818	4.818	4.818
Overige vrijwilligerskosten	159	136	136	136	136	136
Bedrijfsvoeringskosten	481	415	491	491	491	491
Huisvesting	3.581	3.425	3.775	3.818	3.901	4.625
Materieel & materiaal	5.420	6.038	6.771	6.921	7.140	7.140
Opleiden - Brandweerzorg	988	776	823	823	823	823
Trainen en oefenen - Brandweerzorg	894	873	1.021	1.021	1.121	1.021
Informatisering en automatisering	194	221	242	242	242	242
Jeugdbrandweer	21	27	29	29	29	29
Planvorming	18	87	151	151	151	151
Verzekeringen en eigen risico	197	241	264	264	264	264
totaal lasten	**28.370**	**29.432**	**32.732**	**32.925**	**33.327**	**33.951**
Baten						
Salarissen en sociale lasten	1.213	1.198	1.285	1.285	1.285	1.285
Overige personeelskosten	7	5	6	6	6	6
Bedrijfsvoeringskosten	58	84	127	127	127	127
Huisvesting	11	-	-	-	-	-
Materieel & materiaal	69	110	121	121	121	121
Opleiden - Brandweerzorg	11	60	66	66	66	66
Jeugdbrandweer	18	18	20	20	20	20
Planvorming			44	44	44	44
totaal baten	**1.388**	**1.475**	**1.669**	**1.669**	**1.669**	**1.669**
Saldo van baten en lasten Brandweerzorg	-26.982	-27.957	-31.063	-31.256	-31.658	-32.282
Reservemutaties						
Dotaties aan reserves	2.427	2.911	2.862	1.373	1.154	1.154
Onttrekkingen aan reserves	796	489	489	32	132	32
saldo mutatie reserves	**-1.632**	**-2.422**	**-2.373**	**-1.341**	**-1.022**	**-1.122**
Saldo na verrekening reserves Brandweerzorg	-28.613	-30.379	-33.436	-32.597	-32.680	-33.404
Totaal Brandweer	**-31.914**	**-34.060**	**-37.427**	**-36.588**	**-36.671**	**-37.395**

Thema Bedrijfsvoering						
Bedrijfsvoering VR (exclusief GHOR)						**Bedragen x € 1.000,-**
	Jaarrekening 2022	**Begroting 2023**	**Begroting 2024**	**Begroting 2025**	**Begroting 2026**	**Begroting 2027**
Lasten						
Salarissen en sociale lasten	6.100	5.818	8.123	8.123	8.123	8.123
Overige personeelskosten	483	517	567	567	567	567
Bedrijfsvoeringskosten	1.320	593	650	698	709	735
Huisvestingkosten	332	418	458	1.307	1.543	1.543
Bovenregionale projecten	253	262	287	287	287	287
Communicatie	96	112	123	123	123	123
Financieringsfunctie*						
Informatisering en automatisering	1.629	1.985	2.175	2.175	2.175	2.175
Verzekeringen en eigen risico	276	303	332	332	332	332
totaal lasten	**10.489**	**10.008**	**12.715**	**13.612**	**13.859**	**13.885**
Baten						
Salarissen en sociale lasten	159	80	86	86	86	86
Bedrijfsvoeringskosten						
Huisvesting	0					
Financieringsfunctie*						
Informatisering en automatisering						
Verzekeringen en eigen risico	65	17	18	18	18	18
totaal baten	**225**	**97**	**104**	**104**	**104**	**104**
saldo	-10.264	-9.911	-12.611	-13.508	-13.755	-13.781
Reservemutaties						
Dotatie aan reserves	201					
Onttrekkingen aan reserves	829	185	93			
saldo mutatie reserves	**628**	**185**	**93**	**-**	**-**	**-**
Saldo na verrekening reserves Bedrijfsvoering	-9.636	-9.726	-12.518	-13.508	-13.755	-13.781
Totaal Bedrijfsvoering	**-9.636**	**-9.726**	**-12.518**	**-13.508**	**-13.755**	**-13.781**

Algemene Middelen						
Algemene Middelen						**Bedragen x € 1.000,-**
	Jaarrekening 2022	**Begroting 2023**	**Begroting 2024**	**Begroting 2025**	**Begroting 2026**	**Begroting 2027**
BDUR - Brandweer	5.383	4.928	6.854	7.301	7.599	7.599
BDUR - GHOR	1.271	1.271	1.323	1.323	1.323	1.323
Gemeentelijke bijdrage Brandweer	38.520	40.662	46.755	46.907	47.236	47.986
Gemeentelijke bijdrage GHOR	936	982	766	766	766	766
Gemeentelijke bijdrage Bevolkingszorg	701	739	806	806	806	806
totaal bijdragen	**46.811**	**48.582**	**56.504**	**57.103**	**57.730**	**58.480**
Saldo financieringsfunctie	-1	-2	-3	-3	-3	-3
Totaal Algemene Middelen	**46.810**	**48.580**	**56.501**	**57.100**	**57.727**	**58.477**

Bijlage 2: Investeringen

In onderstaand overzicht is een specificatie opgenomen van het investeringsplan 2024, per activagroep.

Investeringen naar Activagroep	2024	2025	2026	2027	Totaal
Gronden en terreinen	€ -				€ -
Bedrijfsgebouwen	€ 4.799.000				€ 4.799.000
Vervoermiddelen	€ 3.572.612	€ 1.650.486	€ 2.444.737	€ 4.087.721	€ 11.755.556
Machines, apparaten en installaties	€ 1.602.000	€ 646.540	€ 435.660	€ 710.210	€ 3.394.410
Overige materiële vaste activa	€ 885.946				€ 885.946
Totaal	**€ 10.859.558**	**€ 2.297.026**	**€ 2.880.397**	**€ 4.797.931**	**€ 20.834.912**

Investeringen naar object (per jaar)

2024 - investeringsobjecten	
Redgereedschap	€ 19.000
Standaardbepakkingsmaterialen	€ 350.000
Duikmaterialen	€ -
Dienstvoertuigen (DB)5x (DA)2x	€ 315.000
TS4x2 (2x)	€ 930.888
TS4x4 (1x)	€ 493.274
Redvoertuigen (2x)	€ 1.833.450
Pagers / slim alarmeren	€ 90.000
Portofoons/verbindingsmiddelen	€ 925.000
Vakbekwaamheid ensceneringsmiddelen	€ 58.000
Multigasmeters	€ 125.000
Redvesten	€ 25.000
Aanhangers en opslagcontainer VBH	€ 10.000
Inventaris vervangingsinvesteringen regiobreed	€ 585.946
Nieuwbouw inventaris en inrichting: Oss	€ 300.000
Nieuwbouw kazerne: Oss	€ 4.799.000
Totaal 2024	**€ 10.859.558**

2025 - investeringsobjecten	
Redgereedschap	€ 37.760
Standaardbepakkingsmaterialen	€ 310.000
HV-voertuig (1x 4x2 en 2x 4x4)	€ 785.000
Dienstvoertuigen DA(4x2) 5x DB(4x2) 2x	€ 282.212
TS4x4 (1x)	€ 493.274
ORT-voertuig	€ 90.000
HAB Verzorgingscontainer	€ 75.000
Vakbekwaamheid ensceneringsmiddelen	€ 46.000
Pagers / slim alarmeren	€ 122.000
Warmtebeeldcamera	€ 49.380
I-pads ROL - Devices brandweerzorg	€ 6.400
Totaal 2025	**€ 2.297.026**

2026 - investeringsobjecten		
Standaardbepakkingsmaterialen	€	225.000
Warmtebeeldcamera	€	16.460
Dienstvoertuigen (DA)2x	€	52.000
Dienstvoertuigen (DB)1x	€	51.000
Dienstvoertuigen (DA ROL)2x	€	131.915
Logostiek voertuig bakwagens 3x	€	240.000
TS4x4 (3x)	€	1.479.822
HV-voertuig (4x2)2x (HV Boxmeer en OPL voertuig Rosmalen)	€	490.000
Oefenaanhangers gesloten	€	5.900
Brandweervaartuigen bepakking	€	81.100
Oppervlaktereddingteam (ORT)	€	5.000
Vakbekwaamheid ensceneringsmiddelen	€	47.000
AED apparatuur	€	18.200
I-pads ROL - Devices brandweerzorg	€	37.000
Totaal 2026	**€**	**2.880.397**

2027 - investeringsobjecten		
Standaardbepakkingsmaterialen	€	315.000
Redgereedschap	€	38.000
Duikmaterialen (OLV)	€	150.000
Pagers / slim alarmeren	€	67.600
Warmtebeeldcamera	€	57.610
I-pads ROL - Devices brandweerzorg	€	57.000
HAB Oefentank IBGS Vakbekwaamheid	€	25.000
Dienstvoertuigen (DA)4x	€	104.000
HV-voertuig (4x2)1x, Geffen	€	245.000
Logostiek voertuig met laadklep 1x	€	120.000
TS4x2 (5x)	€	2.334.221
HA voertuig (5x)	€	1.284.500
Totaal 2027	**€**	**4.797.931**

Investeringen GHOR

De investeringen ten behoeve van de GHOR lopen geheel via de GGD.

Investeringen Bevolkingzorg

De investeringen voor het onderdeel Bevolkingszorg zijn opgenomen in bovenstaande overzichten.

Bijlage 3: Reserves en voorzieningen

Algemene reserve en bestemmingsreserves VRBN

VRBN								Bedragen in euro's	Bedragen in euro's
Omschrijving	**Saldo 31-12-23**	**Mutaties**	**Saldo 31-12-24**	**Mutaties**	**Saldo 31-12-25**	**Mutaties**	**Saldo 31-12-26**	**Mutaties**	**Saldo 31-12-27**
Algemene reserve	**2.773.197**		**2.773.197**		**2.773.197**		**2.773.197**		**2.773.197**
Bestemmingsreserves									
Activiteitenbudget vrijwilligers	0		0		0		0		0
Realistisch oefenen	146.579	25.000	171.579	25.000	196.579	-75.000	121.579	25.000	146.579
Kwaliteitsverbetering brandweeronderwijs	109.775	-25.000	84.775	-25.000	59.775	-25.000	34.775	-25.000	9.775
BZK Materieel haakarmvoertuig	42.491	-7.465	35.026	-7.465	27.561	-7.465	20.096	-7.465	12.631
Kapitaallasten Materieel & Materiaal	1.910.748	337.064	2.247.812	187.064	2.434.876	187.064	2.621.940	187.064	2.809.004
Huisvesting	5.843.764	882.110	6.725.874		6.725.874		6.725.874		6.725.874
Bevolkingszorg	143.021	-3.932	139.089	-3.932	135.157	-3.932	131.225	-3.932	127.293
Doorontwikkeling VR	0		0		0		0		0
Eigen Risico 3e jaar WW	73.568	13.407	86.974	13.407	100.381	13.407	113.787	13.407	127.194
Digitale werkplekken	100.000	-100.000	0		0		0		0
Groot onderhoud	3.397.762	1.128.748	4.526.510	1.128.748	5.655.258	1.128.748	6.784.006	1.128.748	7.912.754
2e loopbaan en mobiliteit	400.000		400.000		400.000		400.000		400.000
Subtotaal	**12.167.708**	**2.249.932**	**14.417.639**	**1.317.822**	**15.735.461**	**1.217.822**	**16.953.282**	**1.317.822**	**18.271.104**
Totaal reserves	**14.940.905**	**2.249.932**	**17.190.836**	**1.317.822**	**18.508.658**	**1.217.822**	**19.726.479**	**1.317.822**	**21.044.301**

De inzet van incidentele middelen, waarvan deze tabel een indicatie geeft, is neutraal voor de exploitatie. Omdat de inzet over de jaren niet vaststaat zijn deze uitgaven en onttrekkingen nog niet volledig meerjarig begroot.

Voorzieningen VRBN

BBN								Bedragen in euro's	Bedragen in euro's
Omschrijving	**Saldo 31-12-23**	**Mutaties**	**Saldo 31-12-24**	**Mutaties**	**Saldo 31-12-25**	**Mutaties**	**Saldo 31-12-26**	**Mutaties**	**Saldo 31-12-27**
FLO*	3.597.937	-310.000	3.287.937	-285.000	3.002.937	-285.000	2.717.937	-285.000	2.432.937
Verlofsparen	107.848		107.848		107.848		107.848		107.848
Totaal voorzieningen	**3.705.786**	**-310.000**	**3.395.786**	**-285.000**	**3.110.786**	**-285.000**	**2.825.786**	**-285.000**	**2.540.786**

* Betalingen uit deze voorziening zijn afhankelijk van het tijdstip waarop afrekeningen van het ABP ontvangen worden.

Na de regionalisering van de FLO-kosten heeft VRBN de FLO-voorziening ingesteld om de kosten over de periode 2020-2045 op te vangen. Het bedrag dat we jaarlijks opzij zetten in de FLO-voorziening bedraagt € 380.000. Dit bedrag komt uit de gemeentelijke bijdrage en als de FLO in 2045 is afgewikkeld, brengen we dit bedrag in mindering op de gemeentelijke bijdrage. Bij de jaarstukken 2020 heeft de accountant vastgesteld dat het saldo van de voorziening – in combinatie met de jaarlijkse dotatie – voldoende is om de FLO-kosten te dekken.

Bijlage 4: Leningen

Langlopende schulden VRBN (exclusief GHOR)									bedragen * € 1.000
Naam geldgever	Datum opname geldlening	Looptijd	Oorspr. Bedrag geldlening	Restant geldlening 31-12-2021	Opname	Aflossing 2022	Restant geldlening 31-12-2022	Rente percentage	Rente Boekjaar 2022
B.N.G. Leningnr. 40.110628(1)*	01-08-16	10 jaar	5.000	2.500	-	500	2.000	0,46%	23
B.N.G. Leningnr. 40.110628(2)*	01-03-17	10 jaar	5.000	3.000	-	500	2.500		
B.N.G. Leningnr. 40.112266(1)**	23-10-18	10 jaar	4.000	2.700	-	400	2.300	0,75%	25
B.N.G. Leningnr. 40.112266(2)**	01-03-19	10 jaar	1.000	800	-	100	700		
B.N.G. Leningnr. 40.113459	18-12-19	15,7 jaar	3.000	2.800	-	200	2.600	0,35%	9
B.N.G. Leningnr. 40.113460	18-12-19	20,6 jaar	3.000	2.850	-	150	2.700	0,51%	14
B.N.G. Leningnr. 40.113544	17-01-20	30,8 jaar	6.000	5.800	-	200	5.600	0,69%	39
B.N.G. Leningnr. 40.113865	23-04-20	25,2 jaar	5.000	4.800	-	200	4.600	0,59%	28
B.N.G. Leningnr. 40.115470	01-07-22	41 jaar	10.000	-	10.000	-	10.000	1,107%	55
B.N.G. Leningnr. 40.115507	03-07-23	41,1 jaar	26.000	-	-	-	-	1,1005%	-
Totaal			**68.000**	**25.250**	**10.000**	**2.250**	**33.000**		**193**
		Waarvan af te lossen op korte termijn (2023):					2.250		

Bijlage 5: Overige technische uitgangspunten

Activabeleid en afschrijvingstermijnen
In de nota Activabeleid VRBN 2022 zijn de uitgangspunten geformuleerd, zoals die worden gehanteerd op grond van het activabeleid. Ook zijn de te hanteren afschrijftermijnen per object vermeld. Investeringen beneden de € 10.000 worden niet geactiveerd, tenzij deze deel uitmaken van een bulkinvestering die tezamen dit bedrag overschrijden. Investeringen boven de € 10.000 worden op grond van de economische levensduur tegen historische aanschafwaarde lineair afgeschreven.

Voor specifieke informatie over het activabeleid en de afschrijftermijnen verwijzen we naar de nota Activabeleid VRBN 2022. Een korte recapitulatie van de afschrijftermijnen is weergegeven in onderstaande tabel.

Materiele Activa VRBN	
Materiele Activa omschrijving	**Afschrijvingsduur in jaren**
Gronden en terreinen	
-Gronden en terreinen	-
Bedrijfsgebouwen	
- Gebouwen	40
- Renovatie, bouwkundige aanpassingen en gebouwgebonden technische installaties	20
- Tuinaanleg, bestrating en hekwerken	20
I&A voorzieningen	
- I&A ERP bedrijfsapplicaties/licenties (afhankelijk gebruikstermijn)	10
- ICT Netwerkbekabeling LAN	15
- ICT hardware	3 > < 8
- ICT smartphones, deskphones en hybrids	3 > < 5
Instrumenten en Apparatuur	
- Ademluchttoestellen, gelaatstukken en cilinders	10 > < 20
- Ademlucht test- en vulapparatuur	10 > < 15
- Duikapparatuur	5 > < 7
- Electrisch en hydraulisch (red-)gereedschap	16
- IBGS/WVD, oefen & wedstrijdmateriaal en warmtebeeldcamera	8 > < 16
- Oppervlaktereddingsteam	7 > < 10
- PPMO apparatuur	3 > < 10
- Standaardbepakkingsmaterialen op voer- en vaartuigen	5 > < 17
Persoonlijke beschermingsmiddelen	
- Chemiepak en gaspak	10 > < 12
- Uitrukhelmen en uitrukkleding	7 > < 10
- Uitrukkleding was- en droogapparatuur	10 > < 15
Verbindingsmiddelen	
- Portofoons, mobilofoons, semafoons/pagers, headsets en navigatie apparatuur	5 > < 8
Werkmaterieel	
- Aanhangers en Aggregaten	16
- Grootwatertransportsysteem	20
- Haakarmbak gesloten en open	20
- Heftruck	20
- Poederblusaanhanger	16
- Oefencontainer en oefentanks	8
- Oefentrucks en Oefentanks IBGS	20
- Quad met accesoires	15
Vaartuigen	
- Brandweervaartuigen en waterongevallenboot	12
Voertuigen	
- Tankautospuit, Redvoertuig, Hulpverleningsvoertuig	16 > < 17
- Vrachtauto, Haakarmvoertuig, Waterwagen	16 > < 20
- Dienstauto's, Dienstbussen, Waterongevallenwagen voor boot bepakking	12
- Logistieke bakwagens	8
Inventaris	
- Airco-, Audio- en Video-installaties en apparatuur	10
- Hefkolommen	20
- Meubilair en Inventaris	3 > < 20
- Technische installaties	20
- Verlichting binnen en buiten	15 > < 25
- Werkplaatsgereedschap, materialen	8 > < 10

Personeelslasten
Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt. Voor latente verplichtingen die voorvloeien uit afspraken met (ex-)personeelsleden die een betalingsverplichting in de toekomst tot gevolg hebben, wordt een voorziening gevormd.

Voorziening dubieuze debiteuren
Om de financiële gevolgen van oninbaarheid op te kunnen vangen, wordt (indien nodig) een voorziening voor dubieuze debiteuren gevormd.

Compensabele btw
Voor het programma Bevolkingszorg blijft de btw compensabel, omdat dit een gemeentelijke taak is. Het bedrag zal echter marginaal zijn.

Grondslagen voor ramingen GHOR
Voor de overige grondslagen van de ramingen van de GHOR (o.a. waarderen van materiële vaste activa) wordt de GGD Hart voor Brabant gevolgd. De materiële activa vormen een onderdeel van de vaste activa van GGD Hart voor Brabant. Ook de GGD rekent de personeelslasten toe aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben.

Bijlage 6: Lijst van veelgebruikte afkortingen

AH&L	Arbeidshygiëne en Logistiek
AO/IC	Administratieve Organisatie / Interne Controle
BBN	Brandweer Brabant-Noord
BBV	Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten
BDuR	(Rijksbijdrage) Brede Doeluitkering Rampenbestrijding
BIO	Baseline Informatiebeveiliging Overheid
BOPZ	Bijzondere Opnemingen in Psychiatrische Ziekenhuizen (wet)
BOT	Brandweer Opvang Team
BRZO	Besluit Risico's en Zware Ongevallen
BZ	Bevolkingszorg
BZK	Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
CaCo	Calamiteiten Coördinator
CISO	Chief Information Security Officer
CoPi	Commando Plaats Incident
CoPi (LC)	Leider Commando Plaats Incident
COT	Instituut voor Veiligheid- en Crisismanagement
CRIB	Centraal Registratie en Informatiebureau
CTB	(Bijdrage i.v.m. ondersteuning naleving controle op) Coronatoegangsbewijzen
CvD	Commandant van Dienst
DSO	Digitaal Stelsel Omgevingswet
EMU-saldo	Vorderingensaldo Europese economisch Monetaire Unie
ESF	Europees Sociaal Fonds
FG	Functionaris Gegevensbescherming
FIDO	Wet Financiering Decentrale Overheden
FLO	Functioneel Leeftijdsontslag
GGD	Gemeentelijke Gezondheidsdienst
GGZ	Geestelijke Gezondheidszorg
GHOR	Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio
GMS	Gemeenschappelijk Meld Systeem
GRIP	Gecoördineerde Regionale IncidentenbestrijdingsProcedure
GWT	Groot Water Transport
HIN	Hoofd Informatie Bevolkingszorg
HON	Hoofd Ondersteuning Bevolkingszorg
HOvD	Hoofd Officier van Dienst
HV	Hulpverleningsvoertuig
IGV	Informatiegestuurde Veiligheid
IGW	Informatiegestuurd Werken
IOV	Impuls Omgevingsveiligheid
J&V	Ministerie van Justitie & Veiligheid
MJOP	Meerjarenonderhoudsplan
MKA	Meldkamer voor Ambulancezorg
MKB	Meldkamer Brandweer
MKOB	Meldkamer Oost-Brabant
MKP	Meldkamer Politie
MOTO	Multidiciplinair Opleiden Trainen en Oefenen
MTVR	Management Team Veiligheidsregio
NIPV (IFV)	Nederlands Instituut Publieke Veiligheid (voorheen Instituut Fysieke Veiligheid)
OGS	Ongevalsbestrijding Gevaarlijke Stoffen
OIV	Operationele Informatievoorziening
OMS	Openbaar Meldsysteem
OT	Operationeel Team
OvD	Officier van Dienst
OvD-G	Officier van Dienst Geneeskunde
PBZO	Preventiebeleid Zware Ongevallen
PG	Publieke Gezondheid
PPMO	Periodiek Preventief Medisch Onderzoek
RAV	Regionale Ambulance Voorziening
RBT	Regionaal Beleidsteam
RIVM	Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieuhygiëne
ROAZ	Regionaal Overleg Acute Zorg
ROL	Regeling Operationele Leiding
RONAZ	Regionaal Overleg Niet Acute Zorg
ROT	Regionaal Operationeel Team
SaaS	Software as a Service
SiSa	Single Information, Single Audit
SMH	Spoedeisende Medische Hulpverlening
THV	Technische Hulpverlening
VRBN	Veiligheidsregio Brabant-Noord
VV&T	Verpleeg- en Verzorgingshuizen en Thuiszorg
VWS	Ministerie van Volksgezondheid Welzijn en Sport
WABO	Wet Algemene Bepalingen omgevingsrecht
WKR	Werkkostenregeling
Wrna	Wet normalisering rechtspositie ambtenaren
Wvr	Wet veiligheidsregio's
WVSV	Werkgeversvereniging Samenwerkende Veiligheidsregio's

Samenwerken aan veiligheid.

VEILIGHEIDS REGIO BRABANT-NOORD